

Rudar

S IV. REDNEGA ZASEDANJA CDS

V četrtek, 24. januarja se je v letošnjem letu prvič spet sestel centralni delavski svet v dvorani na direkciji. Na tem zasedanju so člani obravnavali družbeni plan za leto 1963, nadalje je dala svoje poročilo komisija za akorde, člani so bili seznanjeni s poročilom volilne komisije in poročilom komisije za osnovna sredstva. Zasedanju so prisostvovali poleg članov CDS in ostalih povabljenih članov kolektiva še predsednik ObLO Šoštanj tov. ing. Mali Ludvik in podpredsednik ObLO Šoštanj tovariš Močilnik Tone.

Še nadaljnji gospodarski vzpon rudnika

O družbenem planu za leto 1963 je govoril glavni inženir Kovač Ljubo.

Poudaril je, da smernice gospodarske politike rudnika, ki jih v njihovi osnovi prikazuje družbeni plan za letošnje leto, zasledujejo še nadaljnji gospodarski vzpon rudnika. Naloge pa, ki jih družbeni plan zastavlja kolektivu v izvršitev, so težke in po svoji veličini in vrednostnem obsegu najvišje doslej. Gospodarska situacija rudnika mora v letošnjem letu premostiti velike težave, če želi gospodarsko leto zaključiti z uspehom, ki ga pričakuje ves kolektiv.

Letošnji plan proizvodnje je najvišji doslej. Kapacitete vzhodnega polja so optimalno izkoriščene, medtem ko zahodno polje zaostaja tudi v letošnjem letu za planom razvoja in odpiranja jame. Težave, ki se pojavljajo pri odpiralnih in razvojnih delih v zahodni jami, zahtevajo ne samo hitro ukrepanje, temveč tudi velika finančna sredstva.

Za letošnja dela na tem področju je namenjeno trikrat več sredstev kot v lanskem letu. Zbiranje teh sredstev pa zahteva od vseh rudniških obratov maksimalen napor za pokrivanje teh dodatnih obremenitev. Zato ni odveč poudarek, ki ga družbeni plan daje koriščenju teh sredstev in smotrnosti gospodarjenja z njimi, kajti ta sredstva nam morajo zagotoviti povečano proizvodnjo v naslednjih letih na jamskem obratu zahod.

Razmere na tržišču premoga so se v tem letu temeljito izpre-

menile. Medtem, ko je v lanskem prvem polletju proizvodnja premoga stagnirala zaradi slabih prodajnih prilik, se tržne prilike že od začetka drugega polletja v lanskem letu bistveno menjajo. V letošnjem letu je povpraševanje po premogu mnogo večje, kot so naše proizvodne možnosti. Za leto 1963 smo uspeli ne samo zagotoviti prodajo vse proizvedene količine premoga, temveč se tudi odjem premoga skoraj v popolnosti vsklaja s proizvodnimi možnostmi v posameznih mesecih. Potrebno je tudi poudariti, da letošnji proizvodni plan, kljub temu, da predvideva najvišjo proizvodnjo premoga doslej, ne more pokriti vseh potreb tržišča. Če bo v letošnjem letu uspelo pridobiti rudniku dovolj novih delavcev, obstojajo realne možnosti do maksimuma izkoristiti proizvodne kapacitete in s tem še povečati proizvodnjo premoga v letošnjem letu.

Vendar je tudi pri pridobivanju novih delavcev potrebno, da ne gremo v povečanje staleža za vsako ceno, temveč da do kraja izkoristimo vse možnosti pri sedanjem številu zaposlenih. Stanje boleznin je potrebno zadržati na nivoju zadnjih mesecev 1962. leta. Z določenimi ukrepi je potrebno zmanjšati fluktuacijo delavstva, predvsem pa naj se ti ukrepi odražajo na znižanju nezgod. S tem bo mogoče znižati izpadle dneve na optimalno mero tako, da bo že na ta način doseženo določeno zboljšanje učinkovitosti izkoriščanja delovnega časa. Tako za zmanjšanje fluktuacije

IV. kongres LT Jugoslavije

V Zagrebu se je 14. 1. 1963 vršil IV. kongres ljudske tehnike Jugoslavije. Glavni poudarek kongresa je bil, kako še več ljudi pritegniti v organizacijo in razširiti tehnični nivo znanja ljudi, ki niso imeli možnosti, da bi tehnične dosežke spoznali in se jih v vsakdanjem življenju tudi posluževali. Posebno je bilo poudarjeno, da je treba vključiti sle-

hernega mladince in mladinko v krožke raznih sekcij. Verjetno je tudi pri nas isti vzrok, da tu premalo delamo in bo treba ustanoviti še več sekcij.

Na kongresu je sodelovala tudi sekcija rudarjev iz Velenja, ki je bila povabljena na izrecno željo sedanjega častnega predsednika ljudske tehnike Jugoslavije tovariša Franca Leskoška-Luke. (Nadaljevanje na 4. strani)

Dan za dnevem se naši rudarji vračajo v črno podzemlje, več kot 300 m globoko

V NASI PROIZVODNJI VELIK KORAK NAPREJ

Zvočni zid prebit...

Kolektiv seznanjamo, da smo dosegli v torek, 22. januarja, rekordno dnevno proizvodnjo. Rudarji so ta dan nakopali kar 10.850 ton premoga, kar je do danes absoluten rekord našega rudnika.

Našim rudarjem k temu velikemu uspehu, ki je bil še do pred nedavnim nedosegljiv, pri srčno čestitamo!

(Nadalj. na 2. str.)

Še nadaljnji gospodarski vzpon rudnika

(Nadaljevanje s prve strani)

Naloge družbenega plana je potrebno v celoti izpolniti, kljub vsem težavam, ki bodo nastopile v teku leta. Glede na visoke družbene obveznosti, kot tudi na potrebna sredstva za redni in čim hitrejši razvoj zahodnega polja, zahteva družbeni plan, da posamezne ekonomske enote rudnika zagotovijo ustvaritev vseh teh sredstev. To pa za ekonomske enote ne bo tako lahko izvedljivo naloga. Zaradi že ustaljenih internih prodajnih cen v ekonomskih enotah pomožnih in stranskih dejavnosti je ustvaritev teh sredstev nesorazmerno porazdeljena na posamezne ekonomske enote, tako da ni mogoče predpostaviti v družbenem planu nekaterih enotnih kriterijev za interne obveznosti ekonomskih enot. Vzrok temu pa je tudi v tem, da je bilo mogoče zaradi ustaljenih internih instrumentov določenim enotam točno ugotoviti

njihove možnosti pri ustvarjanju dohodka, medtem ko so pri nekaterih zunanjih ekonomskih enotah njihove dejanske možnosti še precej nerazjasnjene, predvsem zaradi velike količine remontnih in priložnostnih del, ki onemogočajo v polni meri razviti najboljše organizacijo dela. S tem pa ni rečeno, da je breme teh prispevkov preveljeno le na nekatere ekonomske enote, druge pa zaradi nižjih prispevkov lažje ustvarjajo svoj dohodek. Kajti višje obveznosti, ki jih imajo nekatere ekonomske enote, so priznane v višjih internih cenah teh ekonomskih enot.

V letošnjem letu je izvedena nadaljnja decentralizacija samoupravljanja na obračunske enote. Od take decentralizacije pričakujemo uspehe predvsem v gospodarjenju s sredstvi, doseganja predvidenih proizvodnih nalog in stroškov ter njihove analize, s čimer bodo gospodarske naloge

rudnika v primernejši obliki in bolj neposredno postavljene pred kolektiv. Od kolektiva posameznih obračunskih enot pa je odvisno, da potom analize svojih dejanskih stroškov ugotovi še nadaljnje izboljšave in možnosti znižanja stroškov. Torišče dela naših samoupravnih organov se naj tako prenese v svoji osnovi iz dosedanje delitve ustvarjenih sredstev na ustvarjanje in doseganje sredstev, kajti le na ta način smo prepričani, da uspeh ne bo izostal in da bodo tako ustvarjena sredstva delitev tudi pogojevala. V obračunskih enotah je mogoče, zaradi manjše organizacijske oblike, bolje prisluhniti utripu dela samega in lažje ugotoviti vsa tista odstopanja v stroških. Ne gre tukaj toliko za vprašanje neposrednih proizvodnih stroškov, kot za znižanje velikega dela odvisnih stroškov, ki se pojavljajo ob slabši organizaciji dela, razbitosti enovitosti proizvodnje, dvojni ali celo trojni administraciji in podobno. Na tem torišču pa lahko ravno obračunske enote ustvarijo enovitost in rentabilnost dela samega.

Podpredsednik ObLO Soštanj
tov. Močilnik Tone:

Naloge, ki si jih postavljate v letošnjem letu, so res velike

Na centralnem zasedanju delavskega sveta je vse navzoče pozdravil v imenu ObLO Soštanj podpredsednik tov. Močilnik in dejal:

V letošnjem letu ste si zadali naloge, ki so tako velike, tako zahtevne in tako težke, da bo treba ogromno skupnih naporov, da bodo z uspehom dosežene. Ta velik vzpon bistveno vpliva na celoten porast v naši občini. Glavni faktor tega energičnega napredka, oziroma hitrega gospodarskega razvoja je prehod na ekonomske enote oziroma k decentralizaciji podjetja. Samoupravljanje je pravzaprav tisti osnovni stimulan, ki je slehernega posameznika kolektiva pritegnil neposredno v proizvodnjo. V tem pa dosegamo smisel, da vsakdo izmed nas doprinaša po svojih možnostih k izboljšanju našega standarda.

Družbeni plan, ki ga danes sprejemate ne predvideva samo porast v proizvodnji, ampak tudi na ostalih področjih kot so gradbene naloge itd. Tudi v tem boste doprinesli velik delež k izgradnji naše doline. Že dosedaj je rudnik prenašal glavino celotnega dobro rešenega družbenega standarda. Tudi v bodoče bo moral rudniški kolektiv nositi velik del bremena v izgradnji naše doline. Seveda se bo to breme zmanjšalo z izgradnjo energo-kemičnega kombinata.

V tem letu se bo premestil upravno političen center iz Soštanja v Velenje. Tudi za to izvršitev bo treba velikega razumevanja vašega kolektiva. Potreben bo objekt, ki bo služil za novo občino. Mislim, da mora biti interes nas vseh, da to akcijo čimprej izvršimo, saj je Velenje najbolj primeren kraj za to — središče vseh dogodkov, industrije itd.

Tovariš Močilnik je na koncu čestital kolektivu k dosedanjim uspehom z željo, da bi še nadalje tako pridno zalagali s premogom naše tržišče, pri graditvi družbenega standarda ter vzpostaviti občinskega centra.

P R E D L O G

ZA SPREMEMBO ODKOPNIH PASOV ZA JAMO-VZHOD

V imenu komisije za akorde je podal poročilo tovariš ing. Juraničič.

Predlagana sprememba se nanaša na skrajšanje pasov Talnina I., Talnina II. in Normalno I. pas, in sicer:

Ti trije pasovi so sedaj potekali od varnostnega stebra proti triadi do varnostnega stebra proti glavnemu vpadniku. Pas Talnina I. in Talnina II. bi se skrajšalo za 80 m in bi znašala ostala dolžina 620 m na 90. etaži in 590 m na koti + 107.5.

Normalni I. pas bi se skrajšal za 280 m in bi ostala dolžina znašala 550 m na 90. etaži in 510 m na koti 167.5.

Ta sprememba se vrši zaradi prilagajanja učinkov in zaslužkov posameznih pasov. Analiza čela A₂ 80. etaže je pokazala, da so se učinki v tem pasu proti koncu etaže občutno dvignili. (Od 9.05 v januarju, 11.8 v februarju, 12.34 v marcu, 10.05 v aprilu, 11.19 v maju, 12.95 v juniju, 15.72 v juliju, 16.50 v avgustu). Naprej je odkopavala IRS.

91. etaža naj bi z ozirom na 80. etažo ostala nespremenjena. Akordno tabelo Talnina I. lahko zaradi najboljšega povprečja zasluzka znižamo za 5 točk po toni, zaradi najslabšega zasluzka krovnine pa se mora cena toni dvigniti, in sicer za 15 točk za tono.

Rezultati učinkov in zaslužkov po pasovih za leto 1962:

	Učinek	Zasluzek 20. grupa
Talnina I.	10.71	1779
Talnina II.	10.29	1660
Normalno I.	11.10	1772
Normalno II.	11.38	1636
Najugodnejši	12.45	1654
Krovovina	10.10	1430

V letu 1961 je bil učinek krovnine 10.64 ton na dnino in je torej leta 1962 za 540 kg manjši, je pa tudi zaslužek mnogo manjši. Nov izračun krovniškega pasu s + 15 din po toni, izkazuje dnino v 20. grupi z 1558 din. Če vrachunamo razliko do učinka 1961 s 540 kg, to je 80 din je dnina 1658 din.

Ker je bila akordna tabela Normalno I. pas računana na dolžino čela 70 m, se mora čela, ki so v tem pasu krajša oziroma dolga med 35 in 45 m, računati po tabeli Normalno II. pas. To se nanaša na čeli B — C 90. etaže, ki sta v letu 1962 dosegli učinek 12.21 ton na dnino in 1942 din na dnino. Ostala čela v tem pasu pa učinek 10.47 in 1675 din na dnino.

Če ti dve čeli računamo po Normalno II. tabeli, dobimo 12.21 ton na dnino in 1684 din na dnino, kar odgovarja ostalim povprečkom.

K ureditvi akordov za odkope spada tudi pravilen prevzem dela — ton. To pa bomo dosegli s tem, da se premog, ki ga nakoplje vzdržba, ki je bil dosedaj puščen odkopom, odšteva in vodi kot posebna proizvodnja. Tega premoga je povprečno 3 %. Ta premog smo plačevali dvakrat: enkrat vzdržbi in enkrat odkopom. Za jamo-vzhod je letno izplačano 8.866.000 din, za jamo zapad pa 5.837.000 din. Ta vsota odpade in se bo delila kot presežek po EE.

Premog priprav se že vodi kot posebna proizvodnja, vendar so še razlike in bo treba te razlike odpraviti, in sicer tako, da se bo vsakodnevno računalo proizvodnjo priprav po profilih.

Tudi tu nastopa razlika, in sicer za vzhod letno 2.639.000 in zapad 1.699.000 din.

Ker se je tabela VII. Normalne prilike uporabljala prepogosto, npr. v talnini pri učinku 11.38, 11.59 ton na dnino in podobno, in ker »Komisija za spremembo pa-

sov« ni odigrala svoje vloge, predlagam, da uporabo te tabele dovoljuje: vodja EE v soglasju z ODS.

Poizkusna doba akordnih postavk za vzdržbo je minula (1. IX. 1962). Med tem časom se je izdalo še posebno navodilo za prevzem dela tesarskim številkam, gibanje dnin in zaslužkov.

Sprejme naj se še akord za ropanje lokov OAM, ki so vdrti od 0.7 m do 1.2 m, in sicer je potrebno za tak lok naslednji čas:

	točk	
ropanje stojke	53.45'	189
ropanje komplet	137.91'	489

Prvi akord za ropanje lokov velja za stojke, ki so vdrte do 0.7 m.

Popravi naj se postavka »Delovanje uporabnega lesa«, ki je tehnično pravilna, vendar z ozirom na postavko »Sekanje štorov« denarno ne odgovarja, ker je nižja. S tem bi mogoče dosegli, da se bo še uporaben les sekal in prevzemal kot sekanje štorov. 2 m dolg komad smrekovega lesa nas stane, postavljen na delovišče, 1402 din in bi bilo stimulativno nagraditi dobivanje uporabnega lesa. Predlaga se za 1 komad 20 din in bi bila nova cena 44 din za komad.

Predlog, ki ga je dala komisija za akorde Centralnemu delavskemu svetu je bil soglasno sprejet.

V ponedeljek, 11. februarja bo zopet zasedal CDS. Člani bodo med drugim razpravljali tudi o pravilniku podjetja. O tem berite v naslednji številki »Rudarja«.

POPRAVEK

V prejšnji številki »Rudarja« je bila neljuba pomota v sestavku »Z občnega zbora ZB NOV Velenje. Uredništvo se upravičuje piscu članka in Zvezi borcev NOV. V naglici smo pri sestavljanju noveletne številke spregledali strojepisno napako. Prosimo za razumevanje!

Nekaj podatkov v razmišljanje

Družbeni plan RLV za leto 1963 narekuje potrebe po večjem številu delavcev za jamo. Te potrebe bomo lahko zmanjšali, če bomo obdržali razhod delavcev na sedanjem številu oziroma na zadnjem tromesečnem povprečju. Razhod v primerjavi z izvršenimi in neizvršenimi dninami v letnem povprečju za leto 1962 je bil naslednji:

A in B nezgode povprečno dnevno	54 delavcev
Bolni povprečno dnevno	141 delavcev
Redni in dodatni dopusti povprečno dnevno	94 delavcev
Zamudne dnine, neplačani dopusti in neopr. izostanki povprečno dnevno	9 delavcev
Skupaj razhod	298 delavcev

Gornje številke nam povedo, da smo imeli v letu 1962 povprečno vsak dan 298 delavcev z dela (v razhodu). Ako vzamemo potrebe delavcev za leto 1963 in jih primerjamo z istim razhodom, potem bomo imeli z dela naslednje število delavcev:

A in B nezgode povprečno dnevno	64 delavcev
Bolni povprečno dnevno	153 delavcev
Na rednih in dod. dopustih povprečno dnevno	105 delavcev
Na zamud. dninah, neplačanih dopustih in neopr. izostankih povprečno dnevno	10 delavcev
Skupaj razhod	332 delavcev

Ce obdržimo lanskoletno povprečje razhoda, potem bomo morali za proizvodnjo 2,780.000 ton povečati povprečno stalež delavcev v jami za 204 delavce.

Ce pa primerjamo z zadnjim tromesečnim povprečjem oziroma, če razhod zadržimo na številu zadnjega tromesečnega povprečja, potem bi predvidoma imeli v razhodu naslednje število delavcev:

A in B nezgode povprečno dnevno	44 delavcev
Bolni povprečno dnevno	84 delavcev
Redni in dod. dopusti povprečno dnevno	105 delavcev
Zamudne dnine, neplačani dopusti in neopr. izostanki — zmanjšati za 50 % — povprečno dnevno	5 delavcev
Skupaj razhod	238 delavcev

Z gornjim razhodom napram lanskoletnem povprečju pridobimo 94 delavcev. Torej se potreba delavcev za jamo zmanjša od 204 delavcev na 110 delavcev.

Družbeni plan predvideva tudi dvig učinkov za 2,5 %. Če bomo ta dvig učinkov dosegli, bomo s tem zmanjšali potrebo še za nadaljnjih 18 delavcev. Tako znašajo dejanske potrebe za jamo še 92 delavcev. To pa bomo lahko dosegli, če se bomo vsi skupaj borili za zmanjšanje fluktuacije, ki jo še vedno smatramo za zelo veliko, čeprav nam podatki povedo, da tudi fluktuacija ni tako velika kot včasih z zaskrbljenostjo o njej govorimo.

Lansko leto smo sprejeli za jamo 284 delavcev. Iz drugih obratov smo premestili v jamo 189 delavcev. Odšlo je iz jame oziroma iz podjetja 346 delavcev, premeščenih iz jame v druge obrate zaradi zdravstvenega ali drugih primerov 151 delavcev.

Gibanje delavcev v jamo in iz jame po mesecih je bilo naslednje:

Mes.	Prišli v jamo	Odšli iz jame	Premeščeni		Skupaj	
			v jamo	iz jame	v jamo	iz jame
I.	8	11	14	8	22	19
II.	38	22	6	24	44	46
III.	6	66	15	5	21	71
IV.	2	28	8	21	10	49
V.	5	27	19	6	24	33
VI.	15	21	33	17	48	38
VII.	49	26	10	4	59	30
VIII.	39	21	7	10	46	31
IX.	50	77	9	5	39	82
X.	33	13	40	24	73	37
XI.	30	18	6	11	36	29
XII.	29	16	22	16	51	32
Skupaj:	284	346	189	151	473	497

Iz gornje tabele je razvidno, da je odšlo iz jame in zapustilo podjetje 346 delavcev. Od teh delavcev pa je odšlo:

v starostno upokojitev	33 delavcev
v invalidsko upokojitev	15 delavcev
v JLA	128 delavcev
na enomesečni poskušnji disciplinsko odpuščeni	2 delavca
Skupaj	202 delavca

Teh 202 delavcev ne moremo šteti v fluktuacijo, ker je ta odhod popolnoma naraven pojav. Dejanska fluktuacija pa je ostalih 144 delavcev. Če primerjamo teh 144 delavcev s povprečno zaposlitvijo delavcev v jami za leto 1962 je dejansko fluktuiralo 8 % jamskih delavcev. Te številke nam povedo, da je v resnici v naši jami zelo majhna fluktuacija.

Zanimivi so podatki, če pogledamo fluktuacijo za celo podjetje. V lanskem letu smo sprejeli vsega skupaj 377 delavcev in uslužbencev. Iz podjetja pa je odšlo 614 delavcev in uslužbencev. Tako se nam je v letu 1962 zmanjšal stalež zaposlenih za 37 delavcev in uslužbencev.

Od navedenih 614 delavcev in uslužbencev, ki so zapustili podjetje, so bili zaposleni na RLV, in sicer:

do 6 mesecev	147 delavcev in uslužbencev
do 1 leta	92 delavcev in uslužbencev
do 2 let	158 delavcev in uslužbencev
do 5 let	121 delavcev in uslužbencev
do 10 let	33 delavcev in uslužbencev
nad 10 let	65 delavcev in uslužbencev
Skupaj	614 delavcev in uslužbencev

Starosti pa so bili naslednje:

do 19 let	184 delavcev in uslužbencev
od 20 do 24 let	181 delavcev in uslužbencev
od 25 do 29 let	88 delavcev in uslužbencev
od 30 do 39 let	79 delavcev in uslužbencev
nad 40 let	82 delavcev in uslužbencev
Skupaj	614 delavcev in uslužbencev

Po stanu je bilo:

poročenih	231 delavcev in uslužbencev
samskih	374 delavcev in uslužbencev
ločencev	4 delavci in uslužbenci
vdovcev	5 delavcev in uslužbencev
Skupaj	614 delavcev in uslužbencev

Načini prenehanja delovnega razmerja so bili naslednji:

po redni odpovedi	39 delavcev in uslužbencev
po odpovedi podjetja	12 delavcev in uslužbencev
po sporazumu	80 delavcev in uslužbencev
po disc. odpustu	5 delavci in uslužbenci
po samovoljni zapustitvi v JLA	180 delavcev in uslužbencev
invalidsko upokojitev	141 delavcev in uslužbencev
umrli	41 delavcev in uslužbencev
na rehabilitaciji	16 delavcev in uslužbencev
v poskusni dobi	10 delavcev in uslužbencev
po pogodbi (določen čas)	13 delavcev in uslužbencev
Skupaj	35 delavcev in uslužbencev
	44 delavcev in uslužbencev
Skupaj	614 delavcev in uslužbencev

Ce tudi tu odštejemo tiste delavce in uslužbence, ki so odšli iz podjetja v JLA, v starostno in invalidsko upokojitev, umrle, ki so odšli v poskusni dobi, po pogodbi, disciplinsko odpuščeni in na rehabilitaciji je potem dejansko fluktuiralo samo 311 delavcev in uslužbencev ali 10 % od povprečno zaposlenih v lanskem letu.

Da bomo zadostili potrebam plana za leto 1963 predvidevamo na kadrovske socialnem oddelku, da bomo morali za jamo sprejeti 395 delavcev. Iz jame pa naj bi po predvideni oceni odšlo 275 delavcev.

To gibanje sprejema v jamo in odhoda iz jame naj bi se predvidoma po mesecih vršilo takole:

Plan sprejema	Plan odhoda	Sprejem	Odhod
I.	25	VIII.	40
II.	45	IX.	65
III.	25	X.	30
V.	25	XI.	25
IV.	30	XII.	25
VI.	20		
VII.	40		
Skupaj	395	395	275

Pri sprejemu večjega števila delavcev v mesecih: februar, julij, avgust in september predvidevamo večji dotok delavcev zaradi vrnitve iz JLA in absolventov poklicne rudarske šole (IRS). Iz dose-danjih izkušenj predvidevamo, da se bo iz JLA vrnilo 65 % naših bivših delavcev, ki so od nas odšli v JLA. Tudi nekaj novih delavcev predvidevamo, da se bo po odsluženju kadrovskega roka zaposlilo pri nas.

Ce nam bo uspelo predvideni plan doseči, potem bomo v letošnjem letu povečali jamski stalež za 120 delavcev. S tem povečanim staležem pa bomo lahko izpolnili družbeni plan.

Predvideni plan povečanja staleža zaposlenih ni odvisen samo od kadrovske socialne službe, pač pa mora biti naša skupna skrb. Vsi skupaj, od vodje EE, etaže, vodje oddelkov, čela, do slehernega delavca se moramo zavedati, da je izpolnitev družbenega plana odvisna od nas vseh. Vsi skupaj pa se moramo boriti za vsako izvršeno dnino, da bo čim manj dnin izgubljenih, da bodo na delovišnih čimboljši medsebojni odnosi. Vsi moramo skrbeti, da bo čim manjša fluktuacija. (Se nadaljuje na strani 6)

Otvoritev tehničnega muzeja v Zagrebu

Vse tehnično napredne države imajo enega ali več tehničnih muzejev, kjer je prikazana zgodovina njihove industrije in razvoj tehničnih dosežkov. Tem državam se je priključila tudi Jugoslavija z otvoritvijo tehničnega muzeja v Zagrebu. V naši državi obstaja več tehničnih muzejev. Toda ti so v glavnem lokalni in zajemajo običajno eno samo gospodarsko panogo. Tako na primer obstaja metalurški muzej na Jesenicah, rudarski muzej v Idriji in podobno.

V Zagrebu pa je bil predan javnosti nekak centralni tehnični muzej, katerega lahko smatramo kot najlepšega in največjega v državi, saj znaša dolžina razstavne poti okrog 2500 m.

Otvoritev muzeja je bila v ponedeljek, 14. januarja. Svečano pa je prerezal vrvice tovariš Franc Leskošek-Luka. Otvoritev muzeja je prisostvovalo tudi 6 velenjskih rudarjev. Ogleдали smo si vse oddelke — tako strojnega z lokomobilami, turbinami, avtomobilski in avionski motorji, elektrooddelek, mornariški, del vojnega in nazadnje še rudarski.

Rudarski oddelek zajema dva

dela. To je nadzemni del in podzemni del.

V nadzemnem delu je z risbami, fotografijami in diagrami, poleg rudarskih muzejskih artiklov lepo prikazana zgodovina razvoja rudarstva v državi nasploh. Podzemni del pa na dolžini »rovne« potji ca. 600 m lepo prikaže vse načine jamske pogradnje, nekaj manjših odkopov in podobno.

Presenečeni smo bili predvsem nad tem, da so uspeli narediti iz razmeroma malo rudarskega materiala s pomočjo risb in fotografij tako uspelo razstavo.

Na koncu bi javnosti omenil tudi to, da na našem velenjskem gradu pripravljajo in zbirajo material za otvoritev rudarske zgodovinske razstave in pozneje rudarskega muzeja. Zaželeno bi bilo, da bi se vsak muzejsko vredni predmet, bodisi etnografski ali rudarski, znašel na tem gradu, ne pa na odpadu ali na smetišču.

Vsem tistim, ki jih pot zanese v Zagreb, svetujem, naj izkoristijo priložnost in si ogledajo ta, nadvse zanimiv, zagrebški tehniški muzej.

Ing. Kovačič Tone

IV. kongres Ljudske tehnike Jugoslavije

(Nadaljevanje s prve strani)

Ceprav smo se pripeljali v Zagreb zelo premraženi so nas toplo sprejeli in nam posebno pozornost izkazali člani glavnega odbora kongresa in tovariš Leskošek še posebej. Tako ves čas bivanja v Zagrebu, za kar se v imenu naše rudarske delegacije vsem kole-

gom iz Hrvatske in tovarišu Leskošku najlepše zahvaljujemo.

To srečanje bo ostalo vsem delegatom v najlepšem spominu in upam, da smo tudi mi s svojo prisotnostjo dokazali, da naš rudar misli in ve, da brez tehnične vzgoje ni napredka.

Kortnik

Na posebno željo častnega predsednika ljudske tehnike tovariša Leskoška je prisostvovala IV. kongresu LT Jugoslavije tudi delegacija velenjskih rudarjev. Na sliki: Tovariš Leskošek-Luka med našimi rudarji

LETNI OBČNI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

V našem kolektivu so se že začeli letni občni zbori sindikalnih podružnic. Prvi občni zbor je bil v torek 5. februarja v ekonomski enoti elektrostrojnega obrata. V poročilu in razpravi so obravnavali vrsto aktualnih vprašanj; o proizvodnji, produktivnosti dela in drugih problemih tega obrata.

Naše delo

Obveznosti EE jame vzhod v letu 1963

Dne 24. januarja 1963 je bil na centralnem delavskem svetu RLV sprejet družbeni načrt podjetja za tekoče leto. Sprejete obveznosti posameznih ekonomskih enot so izredno velike in v zvezi s tem so naloge za uspešno izvršitev proizvodnih obveznosti obsežne in težke. Odgovornost za realizacijo oziroma prekoračitev predvidene realizacije, je na slehernem članu kolektiva.

Z ozirom na razpoložljive kapacitete v jami vzhod in omejene možnosti odkopavanja v jami zahod je predvidena proizvodnja 2.780.000 ton. Od tega:

jama vzhod	2.170.000 ton
jama zahod	370.000 ton
IRS	240.000 ton

V zvezi s problemom pomanjkanja premoga v industriji in potrošnikih, predvsem v zadnjih mesecih, bi bilo mogoče letos plasirati na trg ca. 3.000.000 ton našega premoga. Za to proizvodnjo so naprave vgrajene in že odplačujemo amortizacijo, anuitete in kredite za osnovna sredstva. Tako je jasno, da bi se pri polnem izkoriščanju kapacitet, pri proizvodnji 3 milijonov ton, znižali stroški proizvodnje in vsaka nakopana tona premoga bi bila cenejša. Tako bi prišli do prepotrebnihih skladov, ki so sedaj minimalni, za nadaljnja vlaganja, bodisi za stanovanja, EKK in druge komunalne naprave ter bi s pocenitvijo proizvedene tone lahko več predvideli za osebne dohodke.

Nauzaj bom naloge in nekatere probleme, ki jih bo letos nujno potrebno urediti v EE jami vzhod.

Predvidena proizvodnja znaša 2.170.000 ton, kar je za 6,8 % več kot je bila dosežena v preteklem letu in za 14,1 % večja od planirane proizvodnje za leto 1962. Tako znaša predvidena dnevna proizvodnja povprečno 7162 ton vse leto.

Predvideno proizvodnjo je možno dosežati, ker so jamske kapacitete osigurane. Razumljivo pa mora biti vsakemu, da pri takšni zahtevi ne sme priti do večjih zastojev, ker vsak daljši zastoj pomeni izgubo nekaj sto ton proizvodnje, kar pa se ne da več nadoknaditi. Zaradi tega je dolžnost slehernega odgovornega, da stroje vzdržuje tako, kot stroj zahteva. Pravočasno in zadostno povzemanje ob transportnih napravah in kontrola vodij ter delo dežurnih ključavničarjev in električarjev je treba precizneje določiti in bolj dosledno izvajati.

Čisti odkopni učinek predvi-

deva družbeni plan 11,60 ton na dnino, kar je za 4 % večji od doseženega, oziroma 15 % večji od planiranega za leto 1962.

Jamski učinek je predviden 6,03 ton na dnino oziroma 5,91 ton na dnino z dninami izvršene pri remontu v nedeljah, kar je za 4,6 % večji od doseženega ali za 15 % večji od planiranega za leto 1962.

Planirane storitve je možno dosežati pri odpravi še nekaterih pomanjkljivosti.

a) Zmanjšati moramo fluktuacijo delovne sile in s tem v zvezi ustaliti delovno silo na posameznih deloviščih. Na ta način je potrebnih manj menjav, kajti menjava delavcev daje slabše rezultate na delovišču in slabša uspeh celote.

b) Izkoristimo učinkoviti delovni čas. Pravočasno začnimo in zaključimo delo na vseh deloviščih. To je važen element pri doseganju boljšega rezultata.

c) Izpopolnimo organizacijo na širokih čelih in pripravah. To pomeni izpopolniti specializacijo delavcev za posamezno delovno fazo in

d) Upoštevajmo pravilne odnose, ki včasih niso najboljše, in dobri proizvodni in ekonomski rezultati ne smejo izostati.

Za zahtevni plan je predvidenih 1450 delavcev, torej povečanje sedanjega staleža za 70 novih delavcev. Vsako leto mnogo delavcev odide iz našega podjetja. Fluktuacija je torej prevelika. Družbeni načrt določa, da se mora odhod delavcev zmanjšati za 50 %. Prizadevati si moramo, da delavci, ki se zaposlijo v jami, tam tudi ostanejo. V nasprotnem primeru je proizvodni načrt ogrožen in pri nedoseganju planirane proizvodnje bo ekonomski dosežek slabši, kar se bo negativno kazalo pri prejemkih.

Obveznosti do skupnosti so velike in moramo sredstva odvajati po doseženi proizvodnji. Vsakemu mora biti jasno, da je pri izpolnjevanju proizvodnega načrta in pri ugodnih stroških vrednost točke večja od 1 din neto. Pri slabem izpolnjevanju plana pa bi bila vrednost točke brez dvoma pod 1 din. Zaradi tega je treba napraviti vse, da osiguramo realizacijo proizvodnih obveznosti. To bomo dosegli s

a) pravilnimi odnosi do novo-došle delovne sile,

b) težnji po kvalifikaciji in c) pravilni notranji delitvi osebne dohodka na deloviščih. Naslednja razpredelnica nam nazorno prikazuje izostanke v odstotkih (%) na stalež po posameznih mesecih.

IZOSTANKI V % NA STALEŽ

Leto	Mesec	Bolni			A nezgode			B nezgode			B+N	Plač. dop.	Zam. dne	Opr. izost.	Sole tečaj	Orožne vaje	Neopr. izost.	Skupaj
		do 7	nad 7 dni	Skupaj	do 7	nad 7 dni	Skupaj	do 7	nad 7 dni	Skupaj								
1961		2,48	4,37	6,85	0,75	1,87	2,60	—	—	—	9,46	6,43	0,15	0,15	—	—	0,15	16,31
1962	I.	2,42	4,87	7,25	0,82	1,95	2,77	0,16	0,51	0,67	10,70	5,88	0,27	0,16	—	—	0,13	17,14
	II.	2,52	4,88	7,40	1,06	1,99	3,05	0,25	0,56	0,81	11,26	5,69	0,08	0,12	—	—	0,13	17,29
	III.	4,20	5,03	9,23	0,67	1,53	2,20	0,21	0,38	0,59	12,02	12,60	0,10	0,35	0,05	—	0,19	25,31
	IV.	3,25	6,66	9,91	0,81	1,95	2,76	0,26	0,25	0,51	13,18	10,75	0,10	0,17	0,15	—	0,18	24,53
	V.	2,60	5,39	7,99	0,97	1,98	2,95	0,22	0,52	0,74	11,68	4,45	0,16	0,19	0,09	—	0,12	16,70
	VI.	2,44	5,11	7,55	0,66	1,95	2,61	0,35	0,43	0,78	10,94	3,91	0,03	0,15	0,09	—	0,09	15,19
	VII.	2,06	4,65	6,71	0,61	1,29	1,90	0,35	0,40	0,75	9,36	5,53	0,11	0,16	0,04	—	0,17	15,17
	VIII.	2,44	4,46	6,90	0,57	1,59	2,16	0,36	0,57	0,93	9,99	5,58	0,28	0,21	—	—	0,11	16,17
	IX.	1,91	3,66	5,57	0,72	1,58	2,50	0,19	0,43	0,62	8,49	6,32	0,12	0,17	0,37	0,46	0,09	16,02
	X.	1,66	3,44	5,10	0,57	1,58	2,15	0,28	0,27	0,55	7,80	5,16	0,09	0,09	0,03	2,76	0,12	16,05
	XI.	1,55	2,55	4,10	0,64	1,46	2,10	0,16	0,27	0,43	6,63	4,53	0,11	0,06	—	—	0,06	11,39
		2,46	4,58	7,04	0,75	1,71	2,44	0,25	0,42	0,67	10,15	6,41	0,13	0,17	0,07	0,30	0,13	17,36

Povprečni odstotek od januarja do vključno novembra 1962.

Iz tabele je razvidno, da je bil % izostalih zaradi bolezni npr. v aprilu 9,91, v novembru pa le 4,10, da je bil odstotek izostalih nezgod v februarju 3,05, v novembru pa 2,10 in da je bilo največ izostalih zaradi nezgod, ki so se pripetile doma v avgustu in da je bilo največ neopravičenih izostankov v mesecu maju.

Dopusten odstotek izostalih zaradi bolezni je z družbenim načrtom določen 5,13 %. Ta odstotek doseči in zadržati, je naloga vseh v jami zaposlenih in pa zdravstvene službe, ki se bo po mojem mišljenju morala preusmeriti predvsem v preventivno dejavnost, kar bo omogočilo ta odstotek zadržati oziroma še zmanjšati v prihodnje.

Zavedati se moramo, da do določenega odstotka ne plačujemo dodatnega prispevka za socialno zavarovanje. Za višji odstotek se ta prispevek mora plačati iz osebne dohodka EE, kar ima za posledico manj prejemkov slehernega.

Iz razpredelnice je razvidno, da je odstotek izostalih v zadnjih mesecih izpod predvidenega za

tekoče leto, pa čeprav je nepri- meren letni čas.

Posebno važen problem so tudi obratne nezgode. V načrtu je določeno 20 % znižanje števila nezgodnih primerov. Tehnični kader, HTV služba in vsi odgovorni, morajo temu problemu posvetiti še več pažnje, bolj temeljito analizirati vsako nezgodo in na osnovi analiz takoj ukrepati, da se taka ali podobna nezgoda ne ponovi. Sproti odpravljajmo pomanjkljive zaščitne mere za varno delo delavcev in podučimo jih in vzgajamo. Res je pa tudi, da je za izredno veliko število nezgod krivda na samih ponesrečenih, bodisi zaradi neprevidnosti, neupoštevanja navodil, predpisov in nalogov.

Dolžnost vsakega je, da se ravna po predpisih o varnem delu na deloviščih in da vsak opozarja sotovariša na sleherno nevarnost.

Po novem zakonu o socialnem zavarovanju se prenaša obveznost nadomestila za bolezni do 30 dni (prej do 7 dni) na gospodarske organizacije. Za ekonom-

ske enote jame vzhod je predvidenih 40.500.000 din. Vsaka prekoračitev odstotka, določenega v družbenem načrtu, bo bremenila osebne dohodke ekonomske enote.

Da nam bo uspelo doseči odstotek izostalih zaradi bolezni in nezgod na določenega, je nujno, da preganjamo tudi vse namišljene bolnike, ker le na ta način se bodo lahko zdravstveni delavci posvetili res bolniku, mu nudili vso strokovno pomoč pri zdravljenju, da se čimprej zdrav ponovno vključi v proizvodni proces. Zdravstvena služba bo imela tako tudi več časa za preventivno dejavnost zaradi zaščite zdravja, ker le tako bo mogoče doseči čim daljšo učinkovitost našega delovnega človeka.

Nanizal sem le nekaj problematike v zvezi z letošnjimi nalogami, ki jih moramo skupno reševati in rešiti. Pri odklanjanju vseh pomanjkljivosti in izpolnjevanju oziroma preseganju proizvodnih nalog, sem trdno prepričan, da bo tudi ekonomski uspeh viden.

Ing. Grašič J.

RUDARJI IZ KOSTOLCA

V zadnji lanskoletni številki smo objavili kratko notico o rudarjih iz Kostolca, ki so bili v naši jami na praksi, da bi se seznanili z odkopno metodo, ki jo nameravajo uvesti tudi v njihovem rudniku. Sedaj pa objavljamo še članek, ki je bil objavljen v njihovem listu »Glas proizvajalca«, o tem njihovem bivanju pri nas.

Rudarji iz Čirikovca v Velenju. (Tako se namreč imenuje ta rudnik lignita v Kostolcu).

Znani naš rudnik premoga Velenje v Sloveniji že od leta 1948 eksploatira premog z metodo »širokih čel« in je s to metodo dosegel evropski učinek.

Kako je rudnik Čirikovca prešel na to odkopno metodo, katera je novost za naš bazen in lahko rečemo tudi na področju Srbije — naš kombinat se je obrnil na Velenje, da nam pomaga pri hitrem osvajanju te metode. Sporazum je dosežen in rudnik Čirikovca je do sedaj poslal 4 grupe rudarjev na praktično delo v rudnik Velenje. Vsako skupino je vodil po en inženir, nadzornik in tehnik. Vsako grupo je sestavljalo devet kopačev: brigadir, prvi in drugi kopač. Vsaka od teh skupin je preživela po 14 delovnih dni in delala vzporedno z velenjskimi rudarji.

V nevezanem pogovoru z našimi rudarji smo prišli do tega, da so se oni pri delu v Velenju veliko naučili in srečali mnogo stvari, katere doslej niso poznali. Najvažnejše pa je, da so se naučili, kako se vrši razpored delavcev na čelih in kako ter koliko je potrebno delati. Pravijo, da je neobhodno in sploh največje važnosti imeti vso potrebno opremo in razpoložljivo orodje.

No in končni rezultat te prakse je povečanje dnevnega učinka na eno tretjino za 100 ton premoga.

Gradbeniki se pripravljajo za velika dela

vajal v glavnem stanovanjsko izgradnjo.

Letos bodo gradbena dela zavzela znaten obseg in tako je predvideno, da bo gradbeni obrat RLV izvajal naslednje:

1. Za EKK obratna cestišča, dovod pitne vode, odvod meteornih in odplaknih vod, prestavitve železnice, železniški most, demontaža železnice, novo gradnjo obratnega poslopja, garderob z jedilnico, garaže, skladišče in delavnice. Razen teh del bodo izvršena pripravljala dela za izvršitev gradbenih in montažnih del v naslednjih obdobjih.

2. Za tovarno gospodinjske opreme »Gorenje« bo izvedena nova gradnja tovarniške hale s pomožnimi objekti, v katerih je predviden začetek obratovanja v drugem polletju leta 1964, zaradi česar bodo morala biti gradbena dela v glavnem zaključena že v letu 1963.

3. Za RLV bodo letos končali vse v prejšnjih obdobjih začete objekte, razen samske stolpnice,

za katero je predvideno, da jo bodo začasno usposobili za stanovanja za gradbene delavce in monterje, ki bodo zaposleni pri montaži opreme za EKK. Od objektov nizke gradnje bodo v mesecih razpoložljivih sredstev nadaljevali dela na regulaciji Pake, novi gradnji ceste Šoštanj—Velenje in na raznih manjših ureditvenih delih. Z ozirom na usposobitev zazidalne površine za EKK bo nujno potrebno forsirano dovrševati dela na regulaciji Pake in novi gradnji ceste na šoštanjskem odseku.

Plan gradbenega obrata RLV je predviden v višini 1.480.000.000 dinarjev za vsa v letu 1963 predvidena dela, kar je v primeru z izvršitvijo dosedanjih letnih povprečij znatno višje. To plansko zadolžitev bo ta obrat lahko izvršil, saj zato tečejo vse potrebne predpriprave, predvsem v izpolnitvi opreme ter pravočasni zagotovitvi potrebnih strokovnih delavcev, tehničnega in ostalega kadra. Sedan je zimsko obdobje,

ki je skoraj povsem onemogočilo terenska dela, koristimo za temeljite priprave, tako da bo ob nastopu gradbene sezone mogoče organiziran in nemoten začetek gradbenih del.

RAZPRAVLJALI SMO O PRAVILNIKI

7. in 8. februarja sta bila v našem kolektivu masovna sestanka, kjer smo obravnavali predosnutek pravilnikov. Razpravljali smo o pravilniku o delovnem razmerju, o pravilniku o štipendijah in posojilih, pravilniku o strokovnem izobraževanju in strokovnem usposabljanju, pravilniku o razdeljevanju stanovanj in o pravilniku o dotaciji počitniškemu domu za koriščenje letnih dopustov članov kolektiva in njihovih ožjih svojcev. V ponedeljek, 11. februarja pa bo o tem razpravljala še CDS.

Premog na našem tržišču

TA CLANEK SMO OBJAVILI
TUDI V »BORBI«

Pomanjkanje premoga prehaja prav v zadnjem času v svojo kulminacijo. Naši premogovniki iz dneva v dan presegajo dovčerajšno rekordno proizvodnjo, kljub temu pa še vedno ne morejo pokriti vseh potreb. Tudi rudnik Velenje, ki je prav v lanskem letu dosegel svojo najvišjo letno proizvodnjo 2.580.000 ton premoga-lignita dosega v času rekordno dnevno, tedensko in mesečno proizvodnjo, to pa predvsem zato, ker kolektiv rudnika kopije premog noč in dan, vsako uro, vsako minuto. Velenjski rudarji ne vedo več za dneve tedenskega počitka, za praznike in letni oddih. Ze od avgusta meseca naprej lahko na prste ene roke preštejejo proste dneve. In vendar vsemu temu še pred nedavnim ni bilo tako!

V prvih mesecih lanskega leta je bilo na rudniku Velenje prav nasprotno stanje: zaloge premoga na deponiji so se kopičile in bile najvišje v vseh povojnih letih, proizvodnja je bila zaradi tega v nekaterih dneh januarja, februarja in marca 1962 samo polovična, rudarji so bili v teh dneh prisiljeni koristiti svoj letni oddih, fluktuacija delavstva je bila izredna. V tem času so se pojavila mnenja, da je proizvodnja premoga predraga, da so posamezni premogovniki ekonomsko nerenntabilni, da so dovčerajšnji potrošniki premoga prusmerjeni na cenejše vrste goriv. Rudnik Velenja je utrpel ogromno gospodarsko škodo in imel izredne stroške z deponiranjem premoga in zmanjšano proizvodnjo.

V juniju in juliju mesecu se je proizvodnja normalizirala, predvsem zaradi povečanja prodaje premoga široki potrošnji po regresu. Toda šele kasneje pa so tudi ostali potrošniki premoga predvsem industrija, ki je še dotodaj znižala svoje zaloge premoga na najmanjšo možno mero, pokazala interes za povečan odjem. Proizvodnja je porasla in v zadnjih mesecih lanskega leta postala rekordna. Deponija premoga je izginila!

Velenjski rudarji so pričeli z nedeljskim delom in s tem delom ustvarili v zadnjih mesecih leta 1962 74.010 ton premoga v 28 polnih delovnih izmenah ob nedeljah in praznikih, v vrednosti več kot 196 milijonov din.

Prav v tem času pa je nastopila tudi vsakokratna kriza pri izdobi železniških vagonov, kar je spet zahtevalo nekaj-dnevno deponiranje premoga! Za nedeljsko delo je bilo izplačanih več kot 67 milijonov din, letni stroški deponiranja premoga in kasnejše prodaje teh zalog pa so presežali 47 milijonov din. To so samo osnovni stroški, ki jih je moral rudnik Velenje pokriti iz lastnih sredstev zaradi muhavosti tržišča in neodgovornosti nekaterih gospodarskih organizacij, ki so pričakale zimo samo z nekajdnevnimi zalogami premoga, čeprav je s predpisi zahtevana 45 dnevna zaloga!

Kljub temu odnosu industrije in potrošnikov do premogovnikov, pa so naši rudarji še enkrat dokazali svojo prizanesljivost in visoko delovno zavest, da zadovoljijo potrebe našega gospodarstva in drobnih potrošnikov po premogu za ceno svojih prostih dni, dopustov in ne malokrat za ceno svojega zdravja.

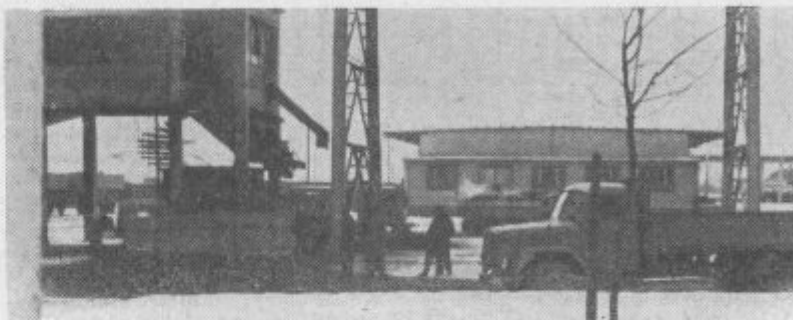
Povpraševanje po premogu, ki je danes tako močno, ni kriva torej samo letošnja ostra zima, temveč tudi veliko drugih vzrokov, med njimi pa ni zadnje neodgovorno ravnanje naše industrije. Rudarji vedo iz izkušenj, da se lahko takšno stanje ponovi že v bližnji prihodnosti in zato upravičeno zahtevajo, da do takšnih močnih nihanj na tržišču premoga ne pride več!

Ob takšni kritični situaciji preskrbe s premogom je Zvezni izvršni svet, priznavajoč zasluge naših rudarskih kolektivov, odobril za mesec februar in marec zvišanje cen premogu do 5% za povišane stroške pri rekordni proizvodnji. Vendar pa si v tem slučaju upamo trditi, da je to povišanje cen samo simboličnega značaja, kar bomo podkrepili s številkami:

Povišanje cene za vse sortimane premoga in za vse vrste potrošnikov za 5% znaša za rudnik Velenje 45.876.000 din. Od tega zneska moramo odbiti 12% rudniškega prispevka in 25% prispevka na izredni dohodek kar zneske skupaj 15.348.000 din. Če uporabi rudnik Velenje preostali znesek za nagraditev kolektiva, za njegove izredne napore, znaša

to na enega zaposlenega v čistem znesku mesečno din 4.050 za mesec februar in marec. Pri tem pa je dolžan za prispevke osebnih dohodkov odvesti nadaljnjih 12.822.000 din tako, da znašajo skupne družbene dajatve v tem slučaju 28.170.000 din! Ali pa drugačen izračun: če uporabi rudnik Velenje odobreno povišanje za povečanje svojih lastnih skladov, lahko le-te poveča za 18.164.000 din, potem ko odvede v obliki 12% rudniškega prispevka, 25% prispevka na izredni dohodek, 30% prispevka družb.

investicijskim skladom, 5% in 10% obvezne rezerve 27.712.000 dinarjev v obliki fiskalnih dajatev! Pri takem izračunu nismo upoštevali povečanih stroškov proizvodnje, kajti ti stroški so obstojali tudi v lanskem letu pri povečani proizvodnji! Torej se izvede efekt 5% zvišanja cen premogu na dejanska dobra 2%! Zaradi tega pa se kolektiv rudnika Velenje upravičeno sprašuje komu je bilo povišanje dejanske v dobro — ali premogovniku ali fiskalnim dajatvam našega davčnega sistema!

Nenehno se polnijo kamioni in vagoni s premogom. Na našem tržišču pa še vedno slišimo: »Premoga ni!«

DODATEK ZA KRUH

UO RLV je na svoji zadnji seji sklenil, da naj rudnik izplača za mesece oktober, november in december 1962 po 400 din kot dodatek, ki pripada zaposlenim zaradi podražitve kruha in mlevskih izdelkov. Za leto 1963 pa je UO RLV sklenil, naj bi se ta dodatek ne izplačeval ločeno od ostalih osebnih dohodkov tako, da bo zajet v skupno zasluženih osebnih dohodkih. Zakaj tako?

Rudnik Velenje mora iz lastnih sredstev pokrivati izplačilo tega dodatka. Čeprav samo 400 din mesečno po zaposlenem pa to v celotnem rudniškem merilu zneske 27.400.000 din. V letošnjem, 1963. letu bo po predvidevanjih družbenega plana ustvaril RLV le 254 milj. skladov. Ze tako skromna sredstva lastnih skladov, ki jih potrebujemo za odplačilo najetih stanovanjskih posojil, štipendij, dotacij počitniškemu domu v Fiesi in podobno, bi tako znižali še za 12%. Zaradi takšnega položaja RLV nima možnosti, da bi povečal svoja sredstva osebnih dohodkov. Ločeno izkazovanje dodatka ob mesečnem zaslužku bi zaradi omejenih sredstev za osebne dohodke na eni strani ustrezno znižalo vrednost dosežene točke, na drugi strani pa bi to zahtevalo dodatnega obračunavanja.

Osnovni vzrok torej, da bo v letošnjem 1963. letu dodatek za kruh skrit v skupnem zaslužku posameznika, je torej v tem, da so sredstva za osebne dohodke enovita in jih brez gospodarske škode za podjetje ni mogoče višati.

Obvestilo članom kolektiva RLV

Zaradi preobremenjenosti in zaostanka v administraciji kadrovske-socialne službe RLV, prosimo vse člane kolektiva, ki prihajajo po službenih ali zasebnih opravkih na kadrovske oddelke, da nam oprostite, ker bomo do nadaljnega omejili čas za sprejemanje strank. Nahajamo se ravno v obdobju, ko se izvajajo spremenjeni predpisi Zakona o zdravstvenem zavarovanju. Po sklepu samoupravnih organov RLV pa pripravljamo obširno analizo vseh zaposlenih pri RLV.

Vse navedeno pa nedvomno zahteva ogromno časa in truda. Vzporedno z navedenimi opravili pa ima naša služba pretežno opravka s strankami, ki prihajajo z različnimi željami in zahtevki. Ze v letu 1960 je pokazala analiza, da je na kadrovske oddelke prišla vsakih 12 minut po ena stranka. To število se je nedvomno v letu 1962 močno povečalo.

Po objavi tega obvestila bomo stranke sprejemali v času od 6. do 8. ure in od 10. do 12. ure dnevno.

Kot smo že omenili je ta ukrep začasnega značaja.

Kadr. socialna služba

NEKAJ PODATKOV V RAZMISLJANJE

(Nadaljevanje s 3. strani)

Poleg potrebe delavcev za jamo bomo morali povečati stalež tudi v drugih ekonomskih enotah. Predvsem bo potrebno večje število delavcev na gradbenem obratu, ker se predvideva po družbenem planu znatno povečanje gradbenih del.

Čeprav imamo potrebo po večjem številu delavcev, bomo morali tudi v bodoče obdržati isti kriterij pri sprejemanju, kot smo ga imeli do sedaj, ali ga še celo zaostri. Kadrovske politiko moramo voditi tako, da bomo dvignili kvaliteto ne pa kvantiteto. Bojim se, da se bodo spet našli posamezniki, ki bodo intervenirali na kadrovske socialnem oddelku in pri posameznih članih komisije za kadre ter posameznih članih samoupravnih organov za sprejem problematičnih delavcev.

Mislím, da je prav, da prepustimo preverjanje in zbiranje potrebnih podatkov kadrovske socialni službi, katera bo vsako prošnjo z vsemi potrebnimi podatki predložila komisiji za kadre v končno odločitev.

Rudar

Stev. 2-3 — 9. februarja 1963

Še letos odkopavanje s kompleksi

V letošnjem letu bomo iz Sovjetske zveze dobili kompleksno mehanizacijo za dve čeli. Uvajanje takšne mehanizacije v jamo predstavlja pomembno novost, od katere lahko pričakujemo zo-

pet napredek v našem delu. V preteklih letih se je v jami predvsem lepo izpopolnjeval sistem transporta premoga iz jame. Izpopolnjevala se je tudi odkopna

metoda. Vsako leto so se odkopni učinki povečali. Povečanje učinkov lahko še pričakujemo nekaj časa, vendar se že približujejo najvišji vrednosti, ki jo je sploh mogoče doseči. Predvsem je vzrok v tem, da je ostalo samo rudarsko delo pridobivanje premoga na čelu skoraj neizpremenjeno. Potrebno pa je misliti naprej, še na višjo storilnost, posebno še zato, ker rudniku že skoraj vsa leta primanjkuje rudarjev, zahteve po premogu pa se bodo v prihodnjih letih še povečale.

Z uvajanjem kompleksne mehanizacije se bo delo na čelih izpremenilo. Takšna mehanizacija na 60 metrov dolgem čelu sestoji iz: dvovertičnega transporterja, zarezovalnega stroja, hidravličnega ščitnika podporja in elektroopreme. Dvovertični transporter ima dvojno vlogo, odvažja premog iz čela, poleg tega pa se po njegovih žlebovih premika zarezovalni stroj. Zarezovalni stroj s pomočjo dveh bobnov in še verige, reže premog iz stene podkopa. Po čelu se giblje od stroja transporterja proti po-

vratnemu valju s pomočjo vrvi in pri tem reže premog. Nazaj k stroju transporterja, takrat, ko stroj ne reže premoga pa se pripelje s pomočjo transporterjeve verige. Posebno ugodno je rešen način podkopavanja na čelu. Čelno podgradnjo sestavljajo posamezne sekcije in vsaka od teh sekcij ima hidravlično stojko, ki prenaša do 90 t obremenitve jamskega pritiska. Ročnega dela je na čelu zelo malo, omejuje se le na izdelavo niš, po potrebi na razpiranje stene podkopa z lesom in na čiščenje za zarezovalnim strojem. Drugače pa se čelni transporter in vsa podgradnja prestavlja mehanično s pomočjo hidravlične opreme, ki združuje vse naprave na čelu v skladno celoto.

Se nekaj tehničnih podatkov:

dolžina čela okoli 60 m
višina podkopa do 3 m
širina rezanja 0,55 m.

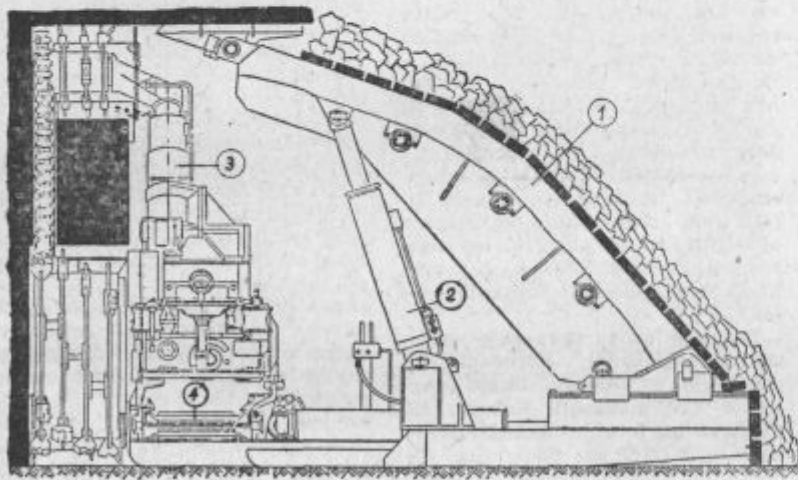
Količina premoga pridobljena z 1 rezom zarezovalnega stroja po vsej dolžini čela znaša približno 120 ton.

Na čelu so zaposleni: strojnik zarezovalnega stroja in njegov pomočnik strojnika, ki premika posamezne sekcije podgradnje in še 3 do 4 rudarji na drugih delih čela.

V Sovjetski zvezi, kjer pridobivajo premog na čelih s kompleksno mehanizacijo že 2 leti je eno od čel v enem mesecu doseglo naslednje rezultate:

napredek čelne fronte 98,2 m/mesec,

količina nakopanega premoga 18.800 t/mesec oziroma 722 t/dan učinek na čelu 40,6 t/dnino.

Odkopni kompleks OMKT. 1. ščitno podporje, 2. hidravlična stojka, 3. zarezovalni stroj — kombajn in 4. dvovertični transporter.

RUSKI INŽENIRJI PRI NAS

Petnajst dni so se zadrževali v Velenju trije ruski inženirji. K nam so prišli z namenom, da bi seznanili naše tehnično osebje z novimi stroji za odkopavanje premoga, tako imenovanimi kompleksi. Naše podjetje bo namreč v letošnjem letu nabavilo dva taka stroja iz SSSR. Kakšni bodo ti stroji, njihov namen in pomen vam je v gornjem sestavku kratko opisal tovariš ing. Jurančič, sedaj pa vas bomo seznanili še z razgovorom, ki ga je imelo naše uredništvo z ruskimi strokovnjaki.

Ko smo vstopili v sindikalno sobo na novem jašku smo dobili ruske in naše inženirje globoko zatopljene v strokovni pogovor. Pred seboj so imeli razgrnjene načrte in beseda je tekla o novih strojih.

Potem ko smo si prijateljsko stisnili roke, smo jih zasuli z vprašanji.

● **Koliko časa ste že v naši domovini in od kod ste prišli med nas?**

V Jugoslaviji smo že od 23. decembra. Najprej smo bili 11 dni v Kreki, nato pa smo prišli v Velenje. Vsi smo doma v bližini Moskve in sicer v Podmoskovskem premogovnem bazenu.

● **Kako se počutite pri nas?**

Odično! Tu je tako zelo lepo. Narava je nadvse čudovita. Bili smo v Postojnski jami ter v Ljubljani. Ne moremo izraziti naših vtisov o lepoti, ki smo jo videli

tu pri vas. Tu je res vse lepo: narava in jugoslovanski ljudje, ki so si izvojevali svobodo.

● **Ali nam lahko poveste cilj vašega prihoda v Jugoslavijo?**

Cilj našega prihoda v Jugoslavijo, oziroma vaše lepo mesto je, da posredujemo tehnično pomoč jugoslovanskim rudnikom pri mehanizaciji pridobivanja premoga. Še prav posebno pa smo prišli sem zato, da bi proučili vse možnosti uporabe kompleksov v Jugoslaviji.

● **Ali ste mnenja, da bodo ti kompleksi pri nas uspeli? Se vam zdi, da so pri nas geološki pogoji dobri?**

Za delo s kompleksom so rudarsko-geološki pogoji dobri in upamo, da bodo ti novi stroji v celoti uspeli.

● **Kakšna je prednost teh novih strojev?**

Pri delu s kompleksi rudar ni v taki nevarnosti, kot je pri ročnem odkopavanju. S kompleksi se bodo mehanizirali osnovni procesi pridobivanja premoga na čelu. Zmanjšala se bo težina dela. Storilnost dela bo postala večja. Stroški pridobivanja pa bodo znatno manjši.

Ročno delo se bo zmanjšalo na minimum. Tudi strokovni nivo rudarja se bo znatno dvignil.

● **Ali nam lahko poveste koliko ljudi bo zaposlenih pri enem takem kompleksu?**

Pri enem kompleksu bo zapo-

slenih pri eni izmeni 6 do 7 rudarjev.

● **Prej ste omenili varnost pri delu s kompleksi. Nam lahko kaj več poveste o tem, saj je varnost pri delu naših rudarjev predpogoj za velike uspehe.**

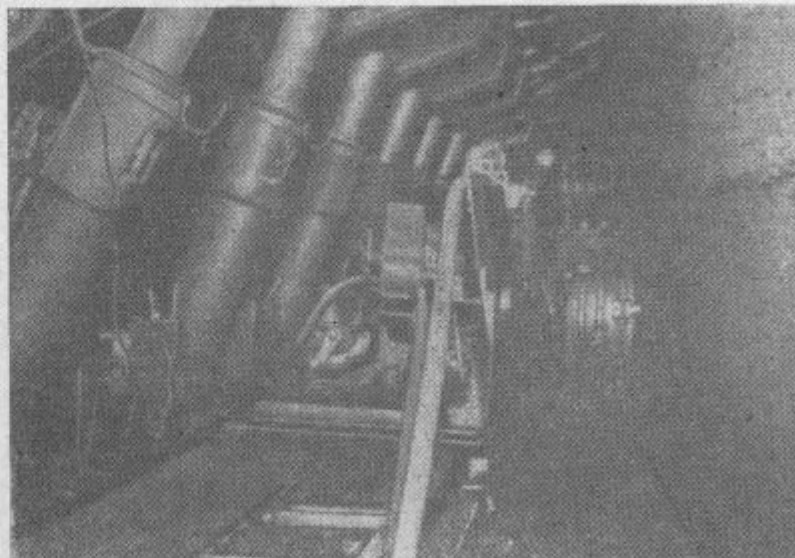
Kompleks bo tudi v pogledu varnosti napravil revolucijo, saj je delo z njim varno in zanesljivo. Rudarji delajo vseskozi v podprtem prostoru na čelu. S tem pa, da ne bo več odstreljevanja, se bo izboljšalo tudi zra-

čenje.

● **Koliko časa bo potrebno, da bomo tak kompleks v celoti osvojili in spravili v pogon?**

Čas osvajanja kompleksa je odvisen od izbire mesta, kjer se bo v jami pričelo odkopavanje z njim in pa kako hitro se bodo rudarji delu privadili. Prepričani smo, iz lastnih izkušenj seveda, da se bo v teku desetih dni po začetku obratovanja kompleksa že videl zadovoljiv uspeh.

(Se nadaljuje na strani 8)

Celo s kompleksno mehanizacijo

Človek-pomemben faktor proizvodnje

Bilo je kmalu po II. svetovni vojni, ko sem v nekem premogovniku nehote prisluhnil besedam starejšega rudarja. To je bil eden izmed tistih stanovskih tovarišev, ki jim je tujina vrsto let rezala odmerjen kos kruha.

»V stari Jugoslaviji,« je dejal, »ni bilo zaslužka za vse. Preostalo nam je delo v tujih rudnikih, daleč od domovine.« Tako je pozikal srečo v številnih rudnikih Francije, Belgije, Nemčije in Nizozemske. Na vprašanje, kje so imeli po njegovem mnenju še najbolj urejeno delavsko-socialno zakonodajo, je odvrnil, da se je od vseh omenjenih dežel še najbolj počutil v nekem premogovniku na Nizozemskem. Med ostalimi ugodnostmi je omenil tudi to, da so tam rudarji vsak ponedeljek lahko zamenjali umazano delovno obleko za čisto in zakrpano. Ta pridobitev je bila zanj, kot sem uvidel, izrednega pomena.

Ni to slučaj, da so v omenjenem premogovniku že takrat v tesni zvezi reševali produktivnost s človeškim faktorjem proizvod-

nje. Verjetno ti prvi zarodki kadrovske-socialne službe niso nastajali spontano, ali zaradi humanosti kapitalista do delovnega človeka. Neizpodbitno jih je vodil k temu ekonomski račun.

Človek kot socialno biološko bitje ne živi samo od kruha. V njem so skrita številna nagnjenja materialne in psihične narave, želja po varnem okolju, znanju, napredovanju, uveljavljanju, športnem, kulturnem, erotičnem izživljanju itd. Težko, ali skoraj nemogoče, je zajeti vsa individualna stremjenja posameznikov.

Čimbolj je človeku ustrezno in zagotovljeno po omenjenih in neomenjenih kriterijih, tem bolj se počuti srečnega, varnega in zadovoljnega. Le v danih pogojih in okoliščinah se na delovnem mestu popolnoma sproščeno posveti določeni delovni operaciji. Rezultat tega pa se zrcali v doseženih učinkih in stopnji koriščenja obstoječe mehanizacije. Ti pogoji pa so lastni predvsem človeku socialistične družbe.

Sodobna stanovanja, kopalnica

z obsevanjem, avtobusni prevozi, malice in ostale pridobitve ugodno vplivajo na zdravlje, odpornost in delovno zmogljivost našega rudarja. Niso pa s tem izčrpane vse ugodnosti in potrebe, ki se pridružujejo utripu rudarskega življenja. Ena takih ugodnosti ali pridobitev za našega rudarja bi bila brez pomislekov tudi ta, ki je omenjena v uvodnem odstavku tega članka. Če samo pomislimo, da je med našimi rudarji okoli 1000, ali še več samskih tovarišev, bi bila ustanovitve take pralnice in sušilnice delovnih oblek že zaradi njih več kot opravičljiva. Niso redki primeri, ko posamezni artikli delovnih oblek prestanejo življensko dobo, ne da bi enkrat bili oprani. Občasna izmenjava umazane in s potom prepojene delovne obleke, s čisto pa je pravi užitek. Mislim, da je to odveč omenjati. Ni pa izključeno, da bi se s tem izognili tudi kakšnemu obolenju. Kako pogosto, oziroma kolikokrat pa se ob sedanjih prilikah vrši čiščenje delovnih oblek?

Težko je na to vprašanje zanesljivo odgovoriti. Poročeni, ki stanujejo v Velenju, imajo vsekakor več možnosti. Enkrat, ali dvakrat na leto je skoraj obvezno zaradi čiščenja kopalnice, sicer pa po lastni potrebi in prilikah. Kako pa to rešujejo samski tovariši, ne vem... Neprimerna je, tudi vožnja z avtobusom, kadar se prevažajo ljudje s »punkelnice« umazanih oblek, posebno ključavničarskih. Vsekakor menim, da je potrebno, da o tem spregovorijo tudi drugi člani kolektiva in predlagajo vsestransko zadovoljivo rešitev.

Upam, da bodo o tem razmislili tudi organi delavskega upravljanja in s pomočjo uprave zadovoljivo rešili tudi to skrb za našega rudarja.

OPOMBA UREDNIŠTVA

Vsekakor pozdravljamo ta sestavek tovariša in se strinjamo z njim, da bi o tem problemu morali razpravljati in ga končno zadovoljivo rešiti.

Pozanimali smo se v pralnici Stanovanjske skupnosti Velenje, koliko samskih tovarišev nosi tja na čiščenje in pranje svoja delovna oblačila. Komaj 80 neporočenih rudarjev oziroma delavcev mesečno nosi v pralnico svoje delovne obleke. Si morda perejo ostali sami? Verjetno ne, saj jim po napornem delu komaj ostane kaj časa za razvedrilo in počitek. Zanimalo nas je tudi koliko stane pranje in likanje ene take obleke v pralnici. Odgovorili so nam, da so prvotno ceno za to uslugo nekaj zvišali in to največ zaradi pralnih sredstev, ki so sorazmerno kar draga, torej iz prvotnih 130 dinarjev so povzeli na 150 dinarjev. Se vedno zelo realno! To je res minimalni znesek, če pomislimo koliko truda mora vložiti perica, da očisti vso umazanijo, ki se nabira dan za dnem po jami in delavnicah.

Morda ne bi bil slab ta predlog, da bi dvakrat mesečno obvezno oddali vsi rudarji svoje delovne obleke in bi se jih skupno dostavilo v pralnico. Vsekakor bomo tudi temu morali posvetiti več pozornosti.

Ruski inženirji pri nas

Ruski inženirji se posvetujejo z našimi o načrtih in delu z novimi stroji. Z leve proti desni sede: Stejskal G. I., Andrejev S. E. in Gorbačev E. P.

(Nadaljevanje s 7. strani) *

● V tem letu je predvideno, da bomo nabavili iz Sovjetske zveze 2 kompleksa za dve 60 m dolgi čeli. Kaj mislite o nadaljnji razširitvi odkopavanja s temi stroji?

Mislimo in želimo, da boste po potkusnem obratovanju prvih dveh kompleksov želeli imeti le-te na vseh čelih.

Na koncu razgovora so ruski inženirji izrazili željo, da bi radi potom našega časopisa sporočili prav posebej bralcem rudarja nekaj besed.

»Dragi bralci! Dragi rudarji! Želimo vam, da bi uspešno osvojili te komplekse in da bi dosegli rekord storilnosti, ki bo presegal ne samo rekorde vaše države, ampak rekorde drugih dežel po svetu.

Vsem rudarjem želimo v novem letu mnogo uspeha v proizvodnji in pri njihovih načrtih, nadalje zdravja in uspehov v njihovem privatnem življenju.

Ob tej priliki se najtopleje zahvaljujemo vašemu direktorju Zganku, inženirjem in skratka vsem, ki ste prispevali k prijetnemu bivanju pri vas.«

Zahvalili smo se prijaznim inženirjem Andrejevu S. E., Stejskalu G. I. in Gorbačevu E. P. za ljubezno sodelovanje. Saj zanimalo nas je še veliko več, toda nismo jih smeli preveč okupirati s svojo radovednostjo. Zaželeli smo jim srečen povratek v domovino, našim inženirjem pa vso srečo pri novem uspehu, ki bo spet doprinesel svoj delež za boljšo proizvodnjo.

Pred občnimi zbori sindikalnih podružnic RLV

Na zadnji redni seji izvršnega odbora sindikata RLV so sklenili, da bodo občni zbori v vseh desetih sindikalnih podružnicah končani do 15. februarja. Konec februarja pa bo letna skupščina izvršnega odbora sindikata RLV.

Občni zbori sindikalnih podružnic v našem kolektivu bodo ravno v času, ko potekajo temeljite priprave za spremembo v organizacijski strukturi in metodi dela sindikatov. Na IX. plenarni seji Centralnega sveta ZSJ je bilo med drugim tudi priporočilo, da se združijo sindikati po področjih na temelju sorodnih ekonomsko-druženih pogojev in nalog. To priporočilo je narekovalo združitev več dosedanjih strokovnih sindikatov, tako da bomo imeli namesto štirinajstih strokovnih sindikatov le naslednjih šest:

— sindikat industrijskih delavcev in rudarjev s ca. 1.000.000 članov;

— sindikat storitvenih delavcev s ca. 400.000 članov;

— sindikat gradbenih in gradbeno industrijskih delavcev s ca. 290.000 članov;

— sindikat prosvetnih delavcev s ca. 250.000 članov;

— sindikat delavcev iz družbenih služb s ca. 400.000 članov.

V naslednjih dveh mesecih bodo ločeni in skupni kongresi dosedanjih štirinajstih sindikatov, kjer bo dokončno izvedena predlagana reorganizacija. 4. marca bo v Beogradu združevalni kongres sindikata industrijskih in rudarskih delavcev.

Na tem kongresu bosta našo organizacijo zastopala tovariša ing. Grašič Janez in Erno Rahten. Po kongresu centralnih odborov bodo še občni zbori republiških odborov sindikatov, ki se prav tako združujejo v skupni sindikat industrije in rudarstva za Slovenijo. Našo sindikalno organizacijo bodo na občnem zboru republiškega odbora zastopali Erno Rahten, Ciril Grebenšek, Hinko Korelec, Kikec Alojz in Ljuban Naraks.

Zakaj je prišlo do navedene reorganizacije sindikatov? Reorganizacijo sindikatov niso narekovali neki posebni problemi v sedanji delovni metodi in organizacijski strukturi, temveč splošno (Nadaljevanje na nasl. strani)

Vsak po svoje doprinašamo svoj delež k proizvodnji

Kakor druge ekonomske enote je tudi ekonomska enota šolske delavnice znatno zvišala plan proizvodnje od lanskega leta. Da bi plan sigurno dosegli, smo bili primorani reorganizirati delo na vseh delovnih mestih. Delo z učenci zahteva dobro pripravo dela. Zaradi tega smo temu oddelku posvetili največ pozornosti. Da bomo to lahko zmogli, nam je predvsem potrebna tehnična dokumentacija.

Primorani smo bili organizirati pouk tehničnega risanja tako, da imamo sedaj že 4 učence, ki jih vzgajamo za tehnične risarje. Vsaka teh je delala v delavnici 18 mesecev v ključavničarskem

oddelku, da dobi čim boljše osnovo za tehničnega risarja.

Solske delavnice so že do danes osvojile izdelavo najbolj kompliciranih sestavnih delov za jamsko, strojno-elektro opremo in telefonijo. Da bomo lahko izpolnili tudi materialni plan, smo primorani iskati več novih izdelkov.

V planu je: 200 kom. poteznih naprav, 100 kom. dvižnih naprav, 2000 kom. valjčkov za transportne trakove, lahke povratnike, jamske vitlje itd.

Poleg tega dela smo sedaj gotovi z razvojem stropnika — domačega jamskega. Zanj smo izdelali vsa potrebna orodja in varilne priprave v celoti.

Celotno proizvodnjo je sedaj prevzel od šolskih delavnic elektro-strojni obrat. Izdelali smo 10 komadov jamskih stojk domače konstrukcije — prototip, ki jih bomo poslali v jamo na preizkušnjo.

Lepe uspehe smo dosegli tudi na novo ustanovljenem oddelku — orodjarna. Tu izdelujemo raz-

no orodja, ki so potrebna za našo proizvodnjo. Prav tako izdelujemo orodja za druga podjetja, da je program dela v orodjarskem oddelku čimbolj pester. Upoštevamo enotnost izdelkov in lastne normative, ker smo tesno povezani s konstrukcijo RLV.

Večje težave imamo v elektro stroki zaradi pomanjkanja večjih del. Vendar skušamo tudi to prebroditi tako, da bomo letos prevzeli večja dela na instalacijah v novogradnjah na stanovanjskih blokih. Razmišljamo tudi o tem, da organiziramo tehnično kontrolo izdelkov. S tem se bodo učenci že v začetku pouka privadili na izdelavo kvalitetnih del in pravičen odnos do organiziranega dela v industriji in jamski mehanizaciji.

Vodja šolskih delavnic
Ivan Drogenik

Tovariša DROFENIKA smo dobili v pisarni med njegovimi delavci. Vsak od njih je bil zatopljen v svoje delo. Foto: Petrej

Avtobusni prevozi in regres

Prizadevanja, da bi ostali skladi rudnika na nezmanjšani višini, ne smejo sloneti samo na proizvodnji, kjer skrajno varčujemo. Ko govorimo o zniževanju sredstev v skladih, opozarjajo nekateri tudi na notranje regrese: predvsem pri avtobusnih prevozih.

Iz centra Velenja do jaška v Prelogah in obratno prevažata naše delavce in uslužbence dnevno dva rudniška avtobusa. Me-

sečna vozovnica v obe smeri stane 400 dinarjev. V Poletnih mesecih, ko mnogi uporabljajo lastna prevozna sredstva, sta avtobusa komaj delno izkoriščena. Vsakdo pa ve, da so stroški prevoza mnogo višji. Ti stroški znašajo letno okoli 10 milijonov dinarjev. Za toliko so se torej zmanjšali naši skladi. Za ta denar bi lahko zgradili tri lepa stanovanja.

Dvomimo, da živi na območju,

kjer vozita avtobusa polovica rudarjev. Druga polovica rudarjev pa je iz bližnjih ali oddaljenih krajev: To so predvsem kraji: Paka, Kozjak, Bevče, Šalek, Vinska gora, Sentilj, Podkraj, Zabrdo, Pesje, Lokavica, Družmirje, Šoštanj, Topolšica, Bele vode, Ravne, Gaberke itd. Vsi iz naštetih krajev uporabljajo svoja prevozna sredstva, ali pa pešačijo. Znano je, da so iz navedenih krajev do rudnika dokaj slabe poti. V zimskem času, ko so te poti neprevozne, pa morajo ti ljudje pešačiti po več kilometrov. Mnogo je takih, ki imajo tik pred težkim delom v jami po 2, 3 in še več ur naporne hoje po globokem snegu, dežju itd. Po vsem tem pa se vprašujemo, kako si naj bosta na delovišču dva delavca enaka v tem, da je prvi prišel teh nekaj korakov z rudniškimi avtobusom, odštel 400 dinarjev za mesečno vozovnico, povrh pa mu družba odšteje še 700 — 800 dinarjev mesečno iz skladov zato, da se pelje. In ko ta na koncu ugotavlja, da ni imel nobenih stroškov z nakupom svojega vozila, vzdrževanja, obrabe, izdatkov za bencin, ter ne-všečnosti na spolzki cesti in da mu je vseeno, kakšno je vreme, ve, da je ustvaril le dodatni dohodek, t. j. dohodek, ki ga daje družba za trikrat večje stroške avtobusa. Jasno je, da drugi delavec, ki uporablja lastno prevožno sredstvo, nosi vse stroške za vzdrževanje sam in da ga nihče ne vpraša, koliko to stane in mu tega nihče ne vrača.

To pa je tudi edino pravično. Delo je potrebno vsakomur. Na delo pa naj prihaja, kakor ve in zna. Še pred nedavnim, ko še nismo imeli avtobusov, smo hodili na delo in to vsak po svoje. Nihče ni imel potrebe do regresa. Ne mislim pa reči, da avtobusov ne sme biti, ali da ne smejo voziti. Zaželjeno je, da bi jih bilo toliko, da bi bilo zadoščeno vsem potrebam, da bi se jih lah-

In še pogled v eno od šolskih delavnic, kjer imaš občutek, da brnenje strojev nihi za sekundo ne preneha.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

znanje, da bo sprememba doprinesla k učinkovitejšemu delu. Predvsem je prišlo do reorganizacije zaradi vedno večje stopnje materialnega razvoja, ekonomsko-družbenih odnosov, predvsem pa zaradi razvoja delavskega samoupravljanja.

Na IX. plenumu Centralnega sveta ZSJ je bilo v obrazložitvi posebej poudarjeno, da to ni prvo in prav gotovo tudi ne zadnje vsklajevanje organizacijske strukture in delovne metode sindikatov, ker smo doslej že večkrat izvedli reorganizacijo. V sedanjih situaciji bodo lahko z nastalimi spremembami v organizacijski strukturi in metodi dela, sindikati še bolj povečali svoj družbeno-politični vpliv na vsa dogajanja.

Temeljite spremembe v našem gospodarskem sistemu so bistveno spremenile tudi oblike in metode dela v posameznih sindikalnih podružnicah RLV. Zato je bilo njihovo težišče dela usmerjeno na odločnejše reševanje problemov proizvodnje, produktivnosti, rentabilnega poslovanja, nadaljnega razvijanja delavskega samoupravljanja, izpopolnitve

sistema delitve dohodka itd. Bližnji občni zbori naših sindikalnih podružnic bodo prav gotovo ocenili sedanja aktivnost v tej meri in določili naloge za prihodnje. Zavedati se moramo, da bomo tudi v bodoče morali hitro in uspešno reševati probleme proizvodnje, produktivnosti, razvijati socialistične in družbene odnose, izpopolnjevati notranjo delitev dohodka ter zasledovati in izboljševati decentralizacijo delavskega samoupravljanja. To so glavne smernice našega nadaljnega razvoja. V našem kolektivu pa smo na področju delitve dohodka in delavskega samoupravljanja dosegli lep napredek, zato bodo občni zbori sindikalnih podružnic, prav gotovo odraz naših konkretnih prizadevanj, uspehov in ciljev.

Med pomembnimi nalogami, ki so pred odbori sindikalnih podružnic, je izbira kadrov v novih sindikalnih vodstvih. Zaradi vse večjih in odgovornejših nalog bomo morali na občnih zbora izvoliti v nova vodstva samo takšne tovariše, ki bodo znali pritegniti in politično mobilizirati vse člane kolektiva pri reševanju vsakodnevnih problemov.

ko tudi bolj oddaljeni uslužbenki posluževali. Vendar za vse enako! V ekonomskih enotah tako, da bi bila vozila brez regresa rentabilna. Ne vem, če je kje tako, da bi se za tako majhno ceno prevažali. V mestih poznamo mestni voznik park: trolejbusse, avtobuse in kdor se jih poslužuje, plača polno ceno. Kdo pa je drug v naših mestih kot delavci in uslužbenki. Tu ne poznamo regresa v te svrhe.

Na kratko bi še omenili regresiranje malice. Tudi zaradi malice tu in tam kdo ugovarja, da jih previsoko regresiramo. Tu je moje mišljenje milejše. Malica je dostopna slehernemu članu kolektiva in zato je regres splošen. Še prej, ko na našem rudniku nismo imeli na razpolago tako obilne malice kot sedaj, so nekateri prihajali na delo brez malice, mnogo pa je bilo takih, ki so malicali samo kos suhega kruha. Tu so ljudje skoparili pri (Nadaljevanje na 10. strani)

Članek o članku

Kakor imajo nekatera večja podjetja svoj časopis, tako je uspelo tudi kolektivu RL Velenje, da izdaja svoje glasilo.

Ko je bilo to doseženo, smo mislili, da naj bi postalo rudarsko glasilo organ, ki bi služil kot posredovalec pri izražanju misli vseh članov kolektiva.

Naš list je v veliki meri upravičil svoj obstoj. Če gledamo pri vratarju, kadar ta izdaja »Rudarja«, še nisem opazil člana, da bi se mu tako mudilo, da ne bi čakal na izvod. Veliko tovarišev takoj, ko časopis prejme, začne pregledovati njegovo vsebino.

To je dokaz, da je naš časopis kvaliteten in da obravnava probleme, za katere se člani kolektiva zanimajo. Vsi pa moramo stremeti, da bo naš list po kvaliteti vedno boljši. Če pa hočemo to doseči, potem moramo pokazati več razumevanja za dopisovanje. Veliko članov kolektiva dopisuje in s tem v prvi vrsti dviguje kvaliteto glasila. Takšni tovariši in tovarišice veliko pomagajo pri reševanju problemov.

Imamo še takšne ljudi, ki imajo in vidijo dosti problemov, pa ne zaupajo svoji sposobnosti. Imajo občutek manjvrednosti. To je zelo zgrešeno. Iz izkušenj lahko vidimo, da je predvsem delo tisto, ki gradi človeku znanje. Iz lastnih izkušenj vem, da ni lahko napisati prvega članka. Precej prepisanih listov je romalo v koš, preden mi je uspelo nekako izraziti misli v zaželjeni obliki. Danes si upam napisati vsakih štirinajst dni poln izvod Rudarja. Problemov za obravnavo je toliko, da bi lahko naše glasilo izhajalo vsak dan. Zato se človeku včasih zdi nerazumljivo, da časopis ob določenih prilikah zaradi pomanjkanja člankov ne more iziti.

Res je, da se pri nas za članke ne izplačujejo honorarji ter da tu članke pišejo tisti ljudje, ki ne poznajo samo denarja, ampak so pripravljene žrtvovati nekaj ur spanja, kadar napišejo članek. Prav te tovariše, ki pogosto čitamo njihove članke, lahko vidimo na raznih sestankih v samoupravnih organih ipd. Skratka povsod, kjer ne delaš samo za denar.

Imamo pa nasprotno v svojih vrstah ljudi, ki pod nobenim pogojem ne sprejmejo funkcije. Kaj šele, da bi napisali kakšen članek. Morda bi napisali članke,

Obisk v modelarskem krožku

Kar blizu mojega doma je dom ljudske tehnike, vendar dolgo nisem vedel, kaj delajo tam in zakaj je ta hišica vsak večer razsvetljena. Lani pa sem videl, kako so nekega popoldneva spuščali mala jadralna letala. Kar verjeti nisem mogel, da je to delo samih mladih fantov. Bili so le nekaj let starejši od mene. Njihova letala so krožila nad menoj in mi vzbujala hrepenenje po tem delu. Že drugi dan sem plaho stopil k njim in jih prosil za sprejem. Radi so me sprejeli, čeprav sem bil še nekoliko premlad. Dobro, da sem doma že večkrat žagal, saj smo kar začeli z delom. Začel sem izrezovati dele za svoje prvo letalo. Vsi so mi pomagali z nasveti, tako da je letalo kar raslo. Vmes pa smo se pogovarjali o letalski znanosti, se šalili in smejali. Ko je bil moj prvi letalski model gotov, sem ga spustil in že je lepo zakrožil po zraku. Po prvem uspehu sem delo nadaljeval. Zdaj delam čoln, letalo A 1.

To so moji najlepši dnevi in komaj čakam na sredo, četrtek in petek.

V zimskem času moramo prav pridno pohiteti, saj nas čaka spomladi tekmovanje modelarjev. Povedati vam moram, da imamo med nami nekaj fantov, ki so že pravi konstruktorji.

Zadnjič je nekdo napravil raketo, ki jo je pognalo visoko v zrak. Noče nam povedati, kaj je dal v njo. Jaz pa tuhtam in študiram, vendar se mi najbrž ne bo posrečilo. Sicer pa kot pravijo »vaja dela mojstra«.

BLATNIK Franci
osn. šola Miha Pintar-Toledo
Velenje

če bi plačali članke, kot naprimer v Delu.

Upam, da bo v prihodnje več tovarišev in tovarišic, ki bodo pomagali k kvaliteti našega glasila. Zelel bi, da bi bilo nekoč toliko in tako kvalitetnih člankov, da bi lahko sistematično razporejali članke, ter da bi ta-

ko bilo vedno na zalogi za nekaj številč Rudarja ustreznega materiala. Predvsem pa želim, da bi rudarji, namesto, da razpravljajo probleme kjer jih nihče ne sliši, raje dopisovali. To je vendar časopis, ki nosi naš rudarski znak in naše rudarsko ime.

S ---- k

Iz vaših šol

PIONIRSKÉ IGRE 1963

Leto tehnične vzgoje mladih

Bliskovit napredek znanosti in tehnike prinaša velike spremembe v duhovnem in materialnem življenju človeka. Jugoslavija se uvršča med dežele, kjer sta znanost in tehnika organsko povezani v delu za napredek. Naša domovina postaja industrijsko razvita dežela, ki izkorišča naravna bogastva in energetske vire, razvija pa se tudi v deželo s sodobno kmetijsko proizvodnjo. Zato vprašanje tehnične vzgoje ne more biti omejeno le na tehnični pouk v šolah, ampak mora postati bistven in sestavni del družbene vzgoje. Mladi rod bo le tako globlje spoznaval zakonitosti družbe, njene napore za napredek in blaginjo pa tudi za ustvaritev takih družbenih odno-

sov, ki bodo omogočali še hitrejši razvoj socializma.

Področje tehnike otroke privlačuje že od nekdaj. Da je to res, nam potrjuje gornji sestavek. Vsi tisti, ki bodo hoteli sodelovati v tej akciji, bodo lahko zbrali okrog sebe veliko mladih delovnih prijateljev. Pri tem delu bo gotovo najlepše plačilo zavest, da pomagajo oblikovati državljan, ki mu bodo jutri zaupali naše delo in našo bodočnost.

In na koncu naj omenimo še to, da je pokrovitelj teh iger tovariš Leskošek-Luka. Prepričani smo, da bodo pritegnile vso našo mladež in v celoti uspele ter jih bomo deležni tudi v našem Velenju.

Gledajte si

KINO

- Od 9. do 11. februarja:
»PRINCESA IZ KLEVA«
francoski barvni film
- Od 13. do 14. februarja:
»POKLICAN JE V/3«
domači film
- Od 16. do 18. februarja:
»SOVRAŠTVO BRÉZ MILOSTI«
nemški film
- Od 20. do 21. februarja:
»DVOJNI OBRAT«
francoski barvni film
- Od 23. do 25. februarja:
»LAZNA JAVLJANJA«
italijansko-francoski film

- Od 27. do 28. februarja:
»MEDALJON S TREMI SRCI«
domači film
- Od 2. do 4. marca:
»EKSPRES BONGO«
angleški film
- Od 6. do 7. marca:
»PILOTI SAMOMORILCI«
japonski film

PRIREDITEV

15. februarja bo v kulturnem domu v Velenju gostovalo slovensko ljudsko gledališče Celje z mladinsko igro »PLESOČI OSLIČEK«. Predstave bodo ob 15. in 18. uri. Vljudno vabljeno!

AVTOBUSNI PREVOZI IN REGRES

(Nadaljevanje s strani 9)

hrani, na drugi strani pa razmetavali dragoceno zdravje in dneve življenja. Rezultat pa je bil mnogokrat prezgodnja izčrpanost, oslabelost, bolezni, veliki izdatki socialnega zavarovanja in invalidski pokoj. Povišanje cen malicam ne bi prizadelo delavcev z visokimi zasluškami, pač pa delavce z nizkimi zasluškami.

Morda se bo kdo nad mojim pisanjem razhudil. Povem, da je samo moje mnenje, ki ga imam pravico tudi izraziti, kakor tudi vsakdo drug svojega.

Sicer pa je to stvar samoupravnih organov. Želim pa, da še kdo drug razmišlja o tem in napiše svoje mnenje.

FOTOZAPISEK Z NAŠIH VOLITEV V OBRAČUNSKÉ ENOTE

Konec decembra so bile v podjetju volitve v obračunske enote. O tem smo že veliko pisali v našem listu. Prav te dni so že začele s svojim delovanjem. Prepričani smo v uspeh, saj bomo preko njih še bolj približali upravljanje delavcu — neposrednemu proizvajalcu.

No in še tale posnetek iz enega najlepših okrašenih volišč — na elektrostrojnem obratu.

TOVARIŠI SE ZAHVALJUJEJO...

ZAHVALA

Celotnemu kolektivu se zahvaljujemo za pomoč in prijazne besede, ki smo jih bili deležni kot svoji ponesrečenih rudarjev. Ganila nas je dobrota in prizadevnost kolektiva, ki nam skuša na vsakem koraku pomagati.

Se enkrat najlepša hvala za vse.

Marija Doler

Pesje 62

Vajthavzer Fani

Pesje 62

ZAHVALA

26. decembra 1962 sem zdrav prišel na delo v jamo. Pri opravljanju svojega poklica sem se težje poškodoval. Imel sem zlomljeno levo nogo na dveh mestih v gležnju. Takoj sem bil prepeljan v bolnišnico v Slovenj Gradec. Zlom je bil kompliciran in tako sem moral ostati v bolnišnici. Tam sem v bolečinah pričakal novo leto — daleč proč od tovarišev in doma.

Pred menoj so se pojavili trije tovariši iz rudniškega kolektiva in mi prinesli lepo darilo, ki mi ga je poklonil kolektiv. Zaželeli so mi srečno in zdravo novo leto.

Čutim dolžnost, da se celotnemu kolektivu najtopleje zahvalim za vso skrb in prijaznost, saj je bolan človek v svoji neobgljenosti tega najbolj potreben. Po vrnitvi na svoje delovno mesto bom to razumevanje, ki ga imate do bolnih tovarišev lah-

ko vračal samo z delom. Hvala vam!

Pesjak Gabrijel,
Kersnikova 6

HVALEZEN SEM VAM!

Zelo sem bil presenečen in skupaj z menoj tudi drugi bolniki, ki so bili pravtako na zdravljenju v Ljubljani, ko so me prišli obiskat tovariši iz podjetja Volk Jože, Tekavec Jože in Skarja Franc. Razveselil sem se tudi toplih pozdravov tovariša direktorja Zganka. To je dokaz, da še niste pozabili name. Hvalezen sem vam za vse!

Ne morem vam z besedami povedati, kaj čutim ob vaši pozornosti do bolnika. Verjemite mi, da so bolečine veliko, veliko lažje, če človek ve, da ni sam.

Hvala!

GRABNAR Jože

DRAGI TOVARIŠI!

Zelo prijetno ste nas presenetili z Vašim novoletnim darilom. Vsi, ki se zdravimo v zdravilišču Laško, se vam za Vašo pozornost lepo zahvaljujemo. Veseli nas, da niste pozabili na nas v teh naših neprijetnih trenutkih obolenosti. Zelimo vam srečno in zadovoljno novo leto in mnogo delovnih uspehov. V upanju, da se kmalu vidimo pri našem skupnem delu, vas vse prav lepo pozdravljamo z našim rudarskim — Srečno!

Clani Vašega kolektiva: Marjan Pistotnik, Milanšek Franc, Krajin Ivan, Slemenšek Valentin in Horvat Ivan.

TOVARIŠI RUDARJI!

Spet je prišlo naokoli leto in spet ste obdarovali sinove, hčere in žene vseh tistih tovarišev, ki jih pokriva prežgodnja gomila. Res veliko veselja ste nam naredili s svojo pozornostjo ob novem letu. Zato s skromnimi besedami: kolektiv RLV iskrena hvala!

Fanika in Milenca Krajnc,
Angelca, Metka in
Janko Černe.

PODRUŽNICA ZSAM VELENJE

je praznovala zvezni šoferski praznik

V soboto, 19. 1. 1963, so velenjski šoferji in avtomehaniki prvič proslavili 15. januar, kot zvezni praznik šoferjev in avtomehanikov Jugoslavije.

To je dokaz, da se je naša organizacija šoferjev in avtomehanikov uveljavila tudi v zveznem merilu. Sklep o praznovanju 15. januarja, kot dneva šoferjev in avtomehanikov v zveznem merilu, je sprejela druga redna skupščina zveznega združenja v Beogradu. Doslej smo praznovali dan šoferjev in avtomehanikov samo v LR Sloveniji. Za 15. januar pa se je skupščina odločila zato, ker je tega dne stopil v organizacijo največji in najboljši sin naše zemlje, naš ljubljani učitelj in voditelj maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito. S svojim vstopom v našo organizacijo je dal maršal Tito priznanje vsemu delu mlade organizacije, ki nenehno skrbi za našo vzgojo. Kako je to danes pri naraščajočem prometu potrebno, se prav dobro zaveda vsak izmed nas. Tudi mi velenjski šoferji in avtomehaniki smo zato v soboto skromno proslavili naš praznik. Imeli smo slavnostno sejo, na kateri smo govorili o pomenu praznika. Delegacija pionirjev je čestitala k prazniku s šopkom cvetja.

Poleg čestitk so pionirji tudi obljubili, da se bodo v šoli pridno učili tudi prometnih predpisov in nam tako olajšali naše delo.

Po slavnostni seji se je vršilo tekmovanje v testiranju iz cestno-prometnih predpisov, med ekipami šoferjev Soštanja in Velenja.

Boljši so bili gostje iz Soštanja. Toda nič zato, saj s tekmovanjem pridobivamo znanje in tovarštvo.

Tako je potekala skromna proslava v Velenju, ki smo jo zaključili z obljubo, da bodo vsi člani aktivno sodelovali za čim uspešnejše delo podružnice ZSAM Velenje tudi v letu 1963.

Iz proslave dneva šoferjev in avtomehanikov. Predsednik podružnice ZSAM — Velenje, tov. Čas Stane sprejema pionirsko delegacijo.

Po sklepu seje predsednikov hišnih svetov in občinske zveze društev prijateljev mladine, ki ga je sklicala velenjska stanovanjska skupnost, je bil sprejet predlog o anketiranju Velenjčanov. Anketni listi so bili razdeljeni med stanovalce centra in polovice Tomšičeve ceste. Anketiranih je bilo 532 družin. Zal se je tej akciji odzvalo samo 265 družin, 267 pa na anketo ni odgovorilo. Torej je bil uspeh samo polovičen. Takole so odgovarjali na vprašanja:

Na 1. vprašanje: »Koliko oseb v vaši družini je zaposlenih?« smo dobili število 265.

Na 2. vprašanje: »Število in starost vaših otrok.« 556 od tega 247 predšolskih in 109 osnovnošolskih.

Na 3. vprašanje: »Ali imate probleme, kam z otroki, če sta oba zaposlena?« večina ni odgovorila. Kolikor pa jih je, pa so izjavili, da nimajo problemov.

Na 4. vprašanje: »Ali ste

STANOVANJSKA SKUPNOST JE ANKETIRALA 532 DRUŽIN

Vso skrb našim najmlajšim

zato, da bi bili Vaši otroci vsaj v dopoldanskih urah pod strokovnim nadzorstvom?« so odgovorili vsi anketirani, da vsekakor pod strokovnim nadzorstvom.

Na 5. vprašanje: »Ali se naj bi po Vašem mnenju prostori za otroke uredili v Vaši hiši, ali naj bi več hiš skupaj imelo take prostore?« so bila deljena mnenja, in sicer:

a) da bi bili prostori v hiši, je odgovorilo 65 anketiranih.

b) da bi bili prostori skupaj za več hiš, je odgovorilo 45 anketiranih.

c) da ni v hiši ustreznega prostora, je odgovorilo 26 anketiranih.

d) da bi naj bili otroci v otroškem vrtcu, 2 odgovora.

Skupno je na to vprašanje odgovorilo 138 družin, 127 pa na to vprašanje ni odgovorilo.

Na 6. vprašanje: »Če ste za to, da bi bil tak prostor v Vaši hiši, kje v hiši naj bi takšen prostor uredili?« je bila večina za pritličje.

Na 7. vprašanje: »Ali ste pripravljene, prispevati približno 1.500 din na mesec za enega otroka, če bi bil v takem varstvu?« je 180 družin odgovorilo z da, 2 družini, da ne zmorejo, 124 družin pa na vprašanje ni odgovorilo.

Na 8. vprašanje: »Od katere do katere ure dnevno naj bi Vaši otroci bili v takšnem varstvu?« je odgovorilo 110 družin, da dopoldan, 1 družina da popoldan in 15 družin, da dopoldan in po-

poldan, medtem ko 141 družin na vprašanje ni odgovorilo.

Na zadnje 9. vprašanje: »Vaše morebitne pripombe in predlogi.« so vsi odgovori kazali le na to, da naj se čimprej uredijo otroška igrišča, in sicer ne skupno tako kot je predvideno, ampak manjša po blokih.

Anketa je pokazala, da niti ni tako pereče vprašanje otroškega varstva v potrebnih sobah, ampak so vsi želeli, da so najnujnejša otroška igrišča v letnih časih.

Na vprašanje ali imajo probleme s svojimi otroki, ko so zaposleni, je anketa nepričakovano pokazala, da ta problem ni tako pereč. To pač iz razloga, ker ima vsakdo že nekoga za varuha, bodisi starše ali pa gospodinjsko pomočnico.

Ker smo nameravali izvesti še anketo o otroških igriščih, smatramo, da to ne bo potrebno, posebno zato, ker so se pripombe nanašale v glavnem na manjša igrišča.

(Nadaljevanje)

Naj hkrati z ogledom trga Majakovskega — središča glasbenega življenja Moskve — zaključim tudi zaporedno opisovanje kulturnih ustanov. Povedati moram, da je v Moskvi še blizu trideset drugih gledališč. Vendar so ta, o katerih sem govoril v prejšnjih sestavkih, najpomembnejša in najbolj znana tujim obiskovalcem. Zaradi tega sem o njih tudi največ pisal.

Večkrat sem v zadregi, ko pišem popotne vtise iz Sovjetske zveze. Ne vem, kje naj bi začel in kaj je bolj zanimivega od tega, kar mi je prišlo na um. Meni se zdi vse tako pomembno, da bi najraje strpal vse zapiske iz listov popotne beležnice v to opisovanje. Toda na žalost se ne morem držati svojega zamišljenega

pa se prepletajo črne žile, na katerih se premika ogromna množica majhnih pikic in še: drevesa, rože, zelenje, parki . . . Takšna je panorama Moskve, ki stoji na stoosemdesettisočih hektarjih. Takšna je bila Moskva tega dne, ko smo jo opazovali z njenega najvišjega predela. Prav takšne Moskve ne bom nikoli več zrl z Leninovih gora, kajti njena podoba se naglo spreminja. Moskva je vsak dan drugačna!

Vodiča Olje in Jure sta začela pripovedovati: »Spodaj pred nami, na drugem bregu reke Moskve, je centralni Leninov športni stadion« . . . Vsak po svoje sta tolmačila, da je na tem kompleksu (180 ha) nameščenih in zgrajenih ogromno športnih naprav. Kdo bi si vse zapomnil. Omenil bom le najvažnejše.

jektov. Stanovanjsko izgradnjo pa so v Moskvi prav načrtno reševali. Novopješčanska ulica, Čeremuški, Horoševrhoje, Juroslavskoje, Kutuzovski prospekt in še nekateri drugi rejon, so sami novi predeli, ki so bili zgrajeni po oktoberski revoluciji.

Ko smo se vozili na Univerzitetni prospekt, po jugo-zapadnem rajonu, tega so začeli graditi 1952. leta, smo se čudili kako so lahko Sovjeti v tako kratkem času zazidali tako ogromno površino.

katere se razprostirajo ostali objekti jugo-zapadnega rajona.

Osrednji del stavbe se dviga s svojimi trlintridesetimi nadstropji mogočno proti modrini neba. Na štirih straneh se naslanjajo s svojimi boki osemnajst nadstropne kupole, ki prehajajo v devetnadstropne knilne prostore. Najvišja točka Lomonosove univerze je 239,5 m. Srednje poslopje prehaja v pozlačeno konic, na kateri mogočno stoji 12,5 ton težka zvezda, premera 9 metrov. Na dveh stranskih sprednjih kupolah so nameščene največje ure v Sovjetski zvezi, na drugih dveh pa prav tako velika termometra in barometra (premer

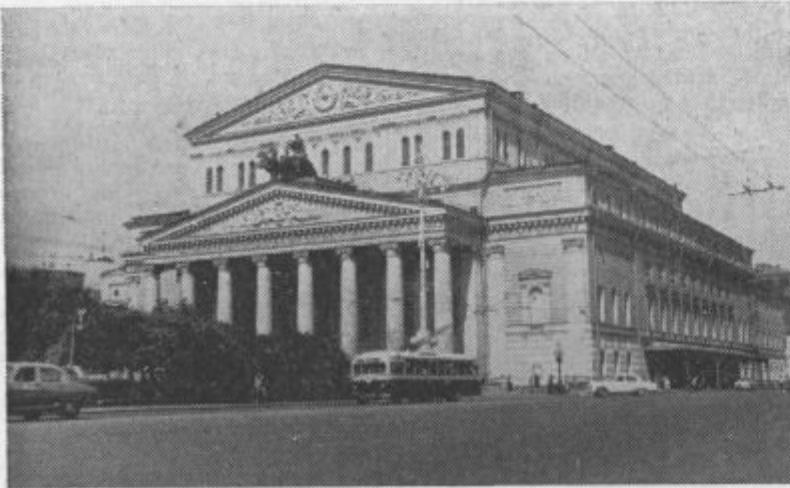
»Lomonosov zavod učenosti« — ena največjih univerz na svetu. Foto: L. Naraks

Kmalu smo se prepričali, da sta pri tem odigrala pomembno in bržkone tudi glavno vlogo gradbena industrija in mehanizacija. Vide-li smo, da z žerjavi dvigujejo celo stene stavb in jih potem samo še montirajo.

Na jugo-zapadnem rajonu se mogočno dviguje stavba Moskovske univerze — Lomonosovega zavoda učenosti. To je po mojem mnenju centralna zgradba, okoli

ur in barometrov je 9 metrov).

Glavni vhod obroblja osem štirinajst-meterskih stebrov. Pred samim vhomom sta na obeh straneh postavljeni bronasti figuri mladeniča in mladenke, ki imata v rokah velika indeksa. Figuri razkrivata osnovne značilnosti sovjetske mladine: idejne usmerjenosti, ustvarjalno aktivnost in željo po čim večjem znanju. (Prihodnjik dalje)

Veliko svetovno znano gledališče »Bolšoj teater« v Moskvi. Foto: L. Naraks

plana: seznaniti bralce z delčkom daljne slikovite dežele ter s težavami in dosežki sovjetskih ljudi pri ustvarjanju boljšega življenja. Moji popotni zapiski pa bodo morda trdni kačipot vsem tistim bralcem, ki jih bo čez čas vodila pot v te kraje.

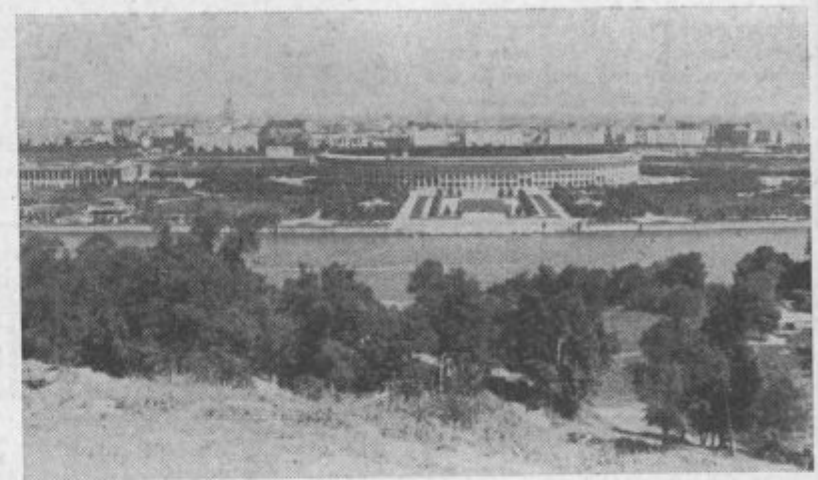
Pojdite z menoj še na Leninove gore, ki so najvišje mesto na celotnem območju Moskve. Sem smo se pripeljali po široki ravni avneniji Leninovega prospekta. Ko smo izstopili, so se naše oči zazrle v prostrano širino dela Moskve, ki je ležala pod nami. Mogočna reka v blagem loku objema panoramo mesta in se v daljavi izgublja našemu pogledu. Nisem vedel, kaj naj bi gledal. Predajal sem se čarom in skoro pozabil fotografirati. Na to so me spomnili šele tovariši.

Kot nalašč je sijalo sonce. Moskovčani so že pred tem dejali, da je vreme kot naročeno. Pred dnevi, ko smo prispeli pozno ponoči, nas je namreč na Kijeovski železniški postaji pričakovalo hudo neurje. Ta čas pa je bilo nebo vedro in čisto, vidljivost odlična.

Kaj naj bi gledal? Na sredi se blešči mogočne stene in zvoniki Kremlja ter s svojimi zlatimi kupolami svetijo daleč naokoli. Sonce ima dobre pomočnike. Visoko proti nebu se vzpenjajo štiriindvajset-nadstropne palače. Vsaka bi hotela biti vidnejša in višja kot je sosed. Med njimi

Velika okrogla športna arena s tribunami, na katerih je prostora za več kot sto tisoč gledalcev, je prav gotovo najvažnejša. V njej je pokrito nogometno igrišče, lahkoatletski in še nekateri drugi športni objekti. Zraven te okrogle arene stojijo tribune za 15 tisoč gledalcev; pod njimi pa so teniška, kegljiška, odbojkarška in rokometna igrišča ter ring za boks. Mnogo je tudi odkritih plavalnih tekmovalnih bazenov. V teh bazenih segrevajo vodo na 27 stopinj. Nadvse impozanten videz ima športni dvorec, ki lahko sprejme nad 17 tisoč ljudi. Poleg naštetega pa so v centralnem Leninovem stadionu še posebna športna igrišča in dvorane, ki jih uporabljajo samo za treninge. Omeniti moram tudi specialni otroški stadion z nogometnim in vsemi ostalimi igrišči.

V enem izmed prejšnjih sestavkov sem omenil tempo izgradnje Sovjetske prestolnice. Ne smemo prezreti, da je nova država podedovala od carske Rusije zelo malo stanovanj. Naj navedem za lažje razumevanje te-le podatke: v petih letih so povprečno zgradili v jugo-zapadnem predelu toliko stanovanj, kolikor jih je imela Moskva pred revolucijo. Zato so morali, spričo povečane števila prebivalstva in nagle industrializacije, posvetiti veliko pažnjo graditvi novih stanovanj in vseh ostalih komunalnih ob-

Pogled iz Leninovih gora na veliki športni stadion V. I. Lenina v Moskvi. Foto: L. Naraks

PREKLIC

Razdevšek Stanko, stanujoč v Velenju, Kersnikova ulica 7, zaposlen pri RLV, preklicujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plač — matična številka 56.

PREKLIC

Krajnc Rafko, zaposlen pri Chrommetalu Velenje, stanujoč v Cirkovca št. 31, preklicujem vse izrečene besede, katere sem pomotoma izrekel dne 24. janu-

arja o uslužbenki našega podjetja Meh Zinki in se ji zahvaljujem, ker ni dala zadevo v sodni postopek.

Preklic

Mežnar Edo, stanujoč na Ljubljanski cesti, št. 2, Velenje, zaposlen pri RLV, preklicujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plač — matična številka 336.

ŠPORT

Nogometaši se pripravljajo za pomlad

Prav gotovo slehernega ljubitelja nogometa zanima, kako bo z velenjskim nogometom v letošnji tekmovalni sezoni.

Vsi se še spominjamo veselega trenutka, ko so se naši nogometaši po večletnih naporih koučno le prebili v slovensko ligo. Toda že prvi nastopi v slovenski ligi so nas razočarali. Vrstile so se tekme in vsaka tekma je pomenila za naš nogomet nov poraz. Začela se je razblinjati legenda o borbenih »rudarjih«. Takrat smo govorili, da naši fantje dobro igrajo, le neverjetno smolo imajo. Govorili smo o hudi krizi, ki je nastopila v našem nogometu. Vsekakor je res, da smo takrat preživljali zares veliko krizo. Hkrati so oboleli trije standardni igralci. Nadomestili so jih manj izkušeni igralci, z manj treninga in s slabšo kondicijo. Kriza je popustila šele proti koncu jesenskega prvenstva, ko smo nekako s težavo premagali dokaj slabo »Ilirijo«. Odlično zmago pa smo dosegli proti »N. Gorici«, katera se mora zahvaliti svojemu dobremu vratarju, da ni doživela največje katastrofe. To pa je tudi ves izkupiček, ki smo ga dosegli v jesenskem delu prvenstva.

Sedaj prezimuje »Rudar« na skrajnem koncu lestvice s petimi točkami v žepu. V zvezi s tem mu črnogledneži prerokujejo verjetni izpad iz slovenske lige. Medtem ko optimisti menijo, da se je v pomladanskem delu tekmovanja še vedno mogoče uvrstiti precej visoko na lestvici. Seveda si vsi želimo, da bi obveljala napoved optimistov.

Prisluhnimo torej mnenju igralcev, tehničnemu vodstvu in odbornikom NK »Rudar«.

Na nedavnem skupnem sestanku igralcev in odbornikov smo z namenom, da napišemo za velenjsko nogometno občinstvo te vrstice, stavili posameznikom nekaj vprašanj v zvezi s perspektivo v našem nogometu.

Najprej smo povprašali igralce, ki so pred nedavnim postali člani našega kolektiva in bodo že nastopili v pomladanskem delu prvenstva.

Obrnili smo se na dva stara »asa« z nogometnih igrišč Deviča in Cafuto. Oba sta prišla iz Celja in sta sedaj zaposlena pri našem

podjetju. Pravita, da jima je v Velenju všeč in da se tudi dobro počutita. Na vprašanje, kako bo šlo na igrišču z njuno pomočjo, pa upata na najboljši uspeh.

Novi člani našega kolektiva so še trije mladi igralci, ki so prišli iz Gradašice in so igrali pri tamkajšnjem klubu »Zvijezda«. Zagotavljajo, da se bodo kar najbolj potrudili pri igri. Po njihovem mnenju je uspeh odvisen od discipline in rednih treningov.

Ne bi bili dosledni, ako ne bi tudi naših starih znancev s stadiona malce potipali. Vsi sicer niso bili navzoči, zato bodo odgovorili le nekateri. Ivenčnik priznava, da je njegova forma v jeseni zelo padla. Posledice so bile trajne poškodbe in seveda tudi neredni obiski treningov. Pravi, da je pri svojih 27 letih že star. Tega mu zaenkrat ne bomo verjeli. Hudarin jih ima že 37, pa še kar dobro skoči. Oblak je za najstrožjo disciplino v moštvu. Fijavž, Tomšič, Rednak in Majdak pa zagotavljajo, da bodo kar najbolj poskrbeli za svojo dobro formo. Vsi vemo, da je prav njim nekajkrat le ta odpovedala. Majdak se veseli prihoda Zagorca in Kujana. Z njima se bo dalo najbolje zaigrati. Zagorca smo videli igrati proti »N. Gorici«; odlično se je izkazal. Za Kujana pa smo zvedeli, da je v vojski vseskozi igral nogomet. Vse kaže, da bomo imeli spomladi res dobro moštvo, predvsem napad.

Tovariš Hudarin, ki se počasi poslavlja od igrišča, je pa pripravljen kot izkušen in prekaljen igralec še vedno posredovati svoje bogato znanje mlajšim generacijam. Rekel nam je, da tehnično še nekaj časa ne bomo dosegli drugih starejših klubov. Možno pa je s kolektivno igro in borbenostjo premagovati

tehnično boljše klube. Potrebno je, da sta v kolektivu tovarištvu in disciplina. Ko tolmači vzroke slabe igre v jesenskem prvenstvu, navaja, da igralci praktično v preteklem letu niso imeli nobene počitka. Najprej so bile prvenstvene, nato kvalifikacijske in pokalne, potem pa zopet prvenstvene tekme. Igralci so bili utrjeni in siti žoge.

Trening smo pričeli 15. januarja v telovadnici nove osemletke v Velenju. Vso zahvalo smo dolžni za nesebično naklonjenost ravnateljstvu te šole. V telovadnici bomo izvajali le gimnastične vaje. Takoj pa, ko bo vreme in teren ugodnejši, bomo šli trenirati na prosto z žogo.

O delu odbornikov smo stavili vprašanje predsedniku NK »Rudar« tovarišu F. Zganku:

»Odborniki niso delali tako, kot bi bilo zaželeno. Morda je vzrok prezaposlenost. Dejstvo pa je tudi, da jim nismo nikoli stavljali konkretnih nalog.« V zvezi z objavljeno karikaturou v »Rudarju« pa tovariš predsednik meni, da je bilo to dejanje zlonamerno. Namesto, da bi v tako kritični situaciji, ko gre za obstoj tako popularne športne dejavnosti, nudili pomoč vsaj v dobrih nasvetih, pa se lahko nekateri iz obstoječih težav brijejo norce. Sicer pa imamo za vse tiste, ki mislijo, da bodo bolje vodili to organizacijo, vedno na stežaj odprta vrata. Sprejeli jih bomo z razprtimi rokami.« je zaključil tovariš predsednik.

Glede B moštva nam je odgovoril tovariš Vrečko:

»To moštvo je bilo že v sami osnovi slabo organizirano. Vso skrb smo posvetili A moštvu, medtem ko smo B moštvo zanemarili. Vendar je nujno potrebno, da B moštvo obstoja in da

redno tekmuje. To moštvo naj bi bilo kot rezervoar za A moštvo. Starejši mladinci morajo najprej v to moštvo, od tu pa gredo najboljše v A moštvo.«

»Finančna sredstva so vseskozi problem,« odgovarja tovariš Rahten, gospodar NK. »Za tako razširjeno športno dejavnost, kot je naš nogomet, je potrebno mnogo rekvizitov. Ti so pa zelo dragi. Tudi sama tekmovalna mnogo stanejo. Plačati pa je treba vse. V veliko pomoč so nam podporni člani. Za njihovo nesebično pomoč se jim iskreno zahvaljujemo.«

Tovariš Rahten Ivo meni, da bo potrebno igrati kvalitetnejše tekme, da si pridobimo čim več gledalcev. Kajti v nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bomo tudi tu izgubili del dragocenih dohodkov. Za pomlad moramo kupiti nekaj novih rekvizitov, za kar pa so potrebna zopet znatna sredstva. O problemih gospodarjenja bi lahko napisali mnogo besed, kajti ta problem je najbolj pereč.

Tovariš Meh Janko je tajnik NK. Za organizacijo opravi mnogo dela. Poroča, da je z nadrejenimi organi za pomladansko tekmovalje vse urejeno.

On je nekakšna pismena zveza z NZS. Delo na tem področju je vedno obširnejše.

Za zaključek naj še omenim, da bomo glede kvalitete moštva v spomladanskem delu na boljšem. Imamo nekaj novih moči in upamo, da bodo kar najbolje zastopale naše barve.

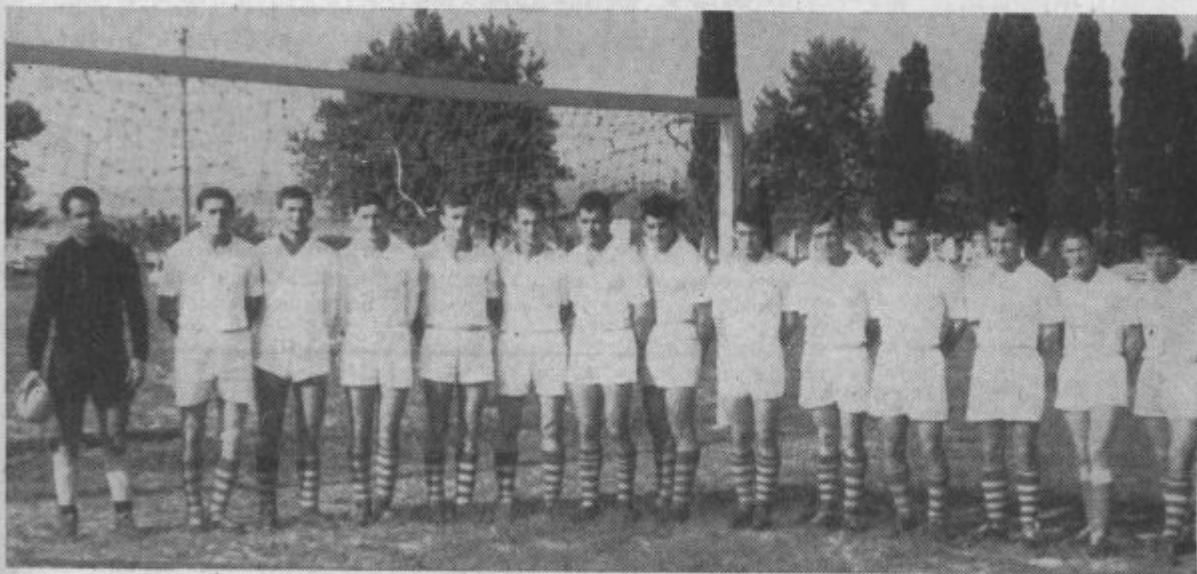
F. Pirnat

USPEŠNA ŠPORTNA NEDELJA

V nedeljo, dne 20. januarja 1963, so velenjski skakalci tekmovali kar na dveh krajih: v Kisovcu na 45 in Slovenj Gradcu na 25 m skakalnici.

V Kisovcu je bilo tekmovalje zelo zanimivo, ker je sodelovalo tudi nekaj tekmovalcev iz Ljubljane, ki so bili favoriti za najboljša mesta. V tej močni konkurenci je zasedel Majdak Karel iz Velenja odlično 3. mesto s skokoma 34 in 35 m, medtem ko je bil Zohar peti, kar je tudi zelo lep uspeh. Pri mladincih pa sta dosegla Zep Anton 2. in Špegel Karl 3. mesto. Slednji bi se lahko s svojimi dolgimi skoki še bolje uvrstil, če ne bi podrsal.

V Slovenj Gradcu je na odlično pripravljene 25 m skakalnici tekmovalo okrog 40 tekmovalcev iz bližnjih klubov. Konkurenca je bila zelo močna in zato naši tekmovalci niso posebno uspeli, zlasti, ker so bili najboljše v Kisovcu. Čast kluba je rešil pionir Zupanc Drago, ki je v svoji kategoriji zasedel 3. mesto in dobil diplomu. Pionir Javornik Jože je bil na 6. mestu, Razdevšek na 10., Jelen Jože na 11. in Per Branko na 12. mestu med 16 pionirji. Pri mladincih se je najbolje odrezal Čepelnik Milan, ki je bil na 6. mestu. Pri članih pa je Kralj Jože dosegel 12. mesto. Zadnji je po tekmi napravil na tej skakalnici še nekaj skokov in je pri zadnjem tako nerodno padel, da ga je bilo treba prepeljati v bolnišnico. Vendar so v nekaj dneh ugotovili, da nima nobene resnejše poškodbe in da bo kmalu doma.

Naše nogometno moštvo — naša nada!

Iz poročil članov odbora, ki so bili prisotni na sestanku sekcije dne 12. 1. 1963 posnemamo, da zimski šahovski turnir kar dobro napreduje. Sodelujoči člani so bili razdeljeni v dve skupini in sicer: v prvo skupino 12 članov, ki so igrali za doseg III. kategorije in v drugo, 15 članov, za doseg IV. kategorije. Tako je na turnirju sodelovalo 27 članov, to je nekaj nad 65 % od vseh včlanjenih. V prvi skupini so prevladovali starejši šahisti, v drugi pa pretežno mladinci in mlajši šahisti.

Da so organizatorji turnirja z agilnim predsednikom šahovske sekcije tovarišem Vojnovičem utrdili »turnirsko« disciplino, je moral vsak igralec vplačati 1.000 din kot jamstvo, da bo odigral vse tekme do konca turnirja, ki je bil vnaprej določen. V glavnem je namen bil dosežen, toda kaže, da je znesek kavcije bil še prenizek, ker nekaj igralcev vseh tekem ni odigralo do kraja. Turnir je trajal od novembra 1962 do 5. 1. 1963. V prvi skupini so dosegli najboljša mesta: Zemljak Franc, Hojak Ivan, Vojnovič Djordje, s tem pa seveda tudi tretjo kategorijo. V drugi skupini je prvo mesto dosegel izredno nadarjeni 15 letni Pistotnik Vilki, drugo Lipuš Anton, tretje Cvet Franc itd. Od vseh sodelujočih je v drugi skupini osem doseglo IV. kategorijo.

Nismo pesimisti! Prepričani smo, da bo naslednji turnir še bolj potekal, saj ne bo manjkalo izkušenj.

V sekciji je ustanovljena skupina samih mladih šahistov, mladincev in pionirjev šol. Ta skupina šteje cca 30 včlanjenih in imajo redno 2 krat tedensko predavanja in vežbanja šaha. To

ŠAH

skupino vodi požrtvovalni tovariš Gorjanc Ferdo, ki pravi, da so se že sedaj v kratkem času pokazali zavidljivi uspehi in, da je med njimi nekaj pravih talentov šaha.

V nedeljo, 20. 1. 1963 so se pomerili v Celju v okrajnem merilu. O poteku tekmovanja in rezultatih bomo poročali prihodnjič. Odbor sekcije v kratkem predvideva še vrsto tekmovanj,

od teh nekaj izven kraja, seveda, v kolikor bodo na razpolago potrebna finančna sredstva.

Iz pregleda vidimo, da se je šaha oprijelo mnogo mladih rudarjev (98 % iz RLV in IRS), ki svoj prosti čas — v sedanji dolgi zimi — koristno izrabljajo pri igranju šaha v toplih prostorih delavskega kluba ali kulturnega doma.

Žibalt B.

Naš znani dvigalec uteži Salej Ignac pri delu ...

Občni zbor nogometnega kluba

V soboto, 2. februarja je bil v mali dvorani kulturnega doma občni zbor nogometnega kluba. Navzoči so bili poleg članov skoraj vsi navdušeni pristaši nogometa. Zbor je potekal v prijetnem razpoloženju. Predsednik nogometnega kluba je bil službeno odsoten, zato je v njegovem imenu podal izčrpno letno poročilo tajnik. Sledila so še poročila tehničnega vodstva, gospodarja in blagajnika kluba. Ob

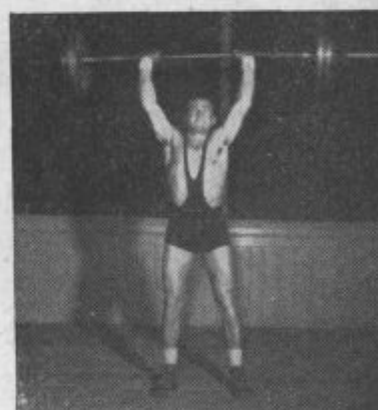
zaključku sta prejela člana kluba HUDARIN Slavko in MARKAN Franc ob 10 letnici udeleževanja spominska darila. V tem času sta namreč odigrala za NK Velenje preko 300 tekem. Podrobnosti o tem občnem zboru berite v prihodnji številki »Rudarja«.

Naši telovadci

V januarju je imela svoj redni letni občni zbor tudi telovadna sekcija »Partizana« Velenje, kateri so prisostvovali poleg drugih predsednik ObLO Soštanj tov. ing. Mali Ludvik in direktor rudnika tov. Žgank Nestl. Iz poročil smo razbrali, da je bila tudi telovadna sekcija izredno aktivna v preteklem letu. Ta sekcija daje velik poudarek staremu grškemu geslu: Zdrav duh v zdravem telesu!

Naši dvigalci uteži

Kot smo že pisali v našem časopisu se je udeležil velike prireditve v Velenju za naslov slovenske težke atletike od velenjskih dvigalcev uteži samo Salej Boris in to izven konkurence. Obiskali smo ga v delavnici na elektrostrojnem obratu in ga prosili naj nam pove par besed

...in pri dviganju uteži

o vtisu ob srečanju s Poljaki, Švicarji in Avstrijci, ki so tudi sodelovali na tem mednarodnem tekmovanju.

»Vsekakor sem bil izredno srečen, da sem lahko nastopal s tako odličnimi mojstri. Nadvse sta mi ugajala Poljak Richter in Švicar Encler, ki mi bosta ostala za vselej v lepem spominu. Naši tekmovalci, se mi zdi, da so imeli previsoke norme in jih niso mogli doseči. Tudi »ruska ročka« jim ni odgovarjala. To sem opazil pri sebi, da je bilo nekoliko drugače kot z našo domačo. Osebnostno nisem dosegel vidnejše mesto, ker sem bil pred tem tekmovanjem v bolnici. Veselim se srečanja v letošnjem letu z Avstrijci. Upam, da bom takrat imel več sreče in uspeha.«

Kaj mislita o naših dvigalcih njihov trener Uranjek Ludvik in tajnik sekcije Grossmann Zvonko pa berite v naslednji številki.

Skupina pionirjev, ki se je udeležila smučarskega tečaja na Paškem Kozjaku

Smučarski tečaj na Paškem Kozjaku

Občinska zveza za telesno kulturo v Soštanju je organizirala tečaj na Paškem Kozjaku. Udeležilo se ga je 40 pionirjev iz vseh okoliških šol. Tečajniki so pod vodstvom štirih smučarskih učiteljev temeljito predelali osnovne vaje smučanja. Za za-

ključek so priredili še tekmovanje v veleslalomu. Prvo mesto med njimi je zasedel Lučko Žgank, drugo Valenčak Iztok in tretje Kugonič. Upamo in pričakujemo, da bo občinska zveza priredila še več takih tečajev, ki so naši mladini res samo v korist.

SPORTNIKE OBVEŠČAMO

STVD »Partizan-Rudar« Velenje obvešča vse svoje sekcije, da čimprej skličejo občne zборе in izvolijo nove odbore ter se pripravijo na veliki občni zbor našega telovadnega društva, ki bo konec tega meseca.

VELENJE SO OBISKALI...

V Velenju so se mudile tuje mladinske delegacije, ki so bile gost na VII. kongresu LMJ v Beogradu. Člani delegacij so si ogledali novi jašek in novo Velenje in se zanimali za kulturno in mladinsko dejavnost v našem kraju.

Spozee vihar

TEKAVEC JOŽE

Za tem je povzel besedo tovariš Sine, ki je govoril o konspiraciji. Med drugimi je še dodal z močnim poudarkom: »Nihče ne sme zvedeti, da ste člani partije, zato moramo biti strogo konspirativni. Ako bi Italijani zvedeli za vaše delo in če bi vas slučajno zaprli, pod nobenim pogojem ne smete povedati, da ste člani partije, niti ne smete povedati za nobeno ime, oziroma tovariša, ker bi s tem spravili v nevarnost našo veliko stvar, oziroma bi lahko spravili v zapor še kakšnega drugega tovariša. Svojega stanja pa ne bi s tem popolnoma nič omilili in izboljšali, pač pa bi prišli v še težji položaj. Kajti, čim bi okupator spoznal, da vam je organizacija poznana, bi vas še bolj pretepal in mučil, da bi še več zvedel od vas. Zato je najbolje, da v takem slučaju ničesar ne poveste. Sicer v začetku vsakega zelo pretepa in mučijo in če le kako malo stvar iztisnejo iz njega, potem ne prenehajo s pretepanjem. Če pa vidijo, da od tistega ničesar ne zvedo, ga nekoliko časa pretepa, potem ga puste v miru in ga kvečjemu internirajo.«

»Nocoj smo se veliko pogovorili«, je dejal tovariš Očka.

»Mislim, da bi lahko zaključili sestanek. Naloge so vam jasne. Sedaj ste komunisti in Partija računa, da boste s svojim delom dokazali, da ste vredni tega zupanja. Predno zaključimo«, je nadaljeval »se moramo še pogovoriti, kdo naj bi bil sekretar vaše celice. Mislim, da bi bil za to najbolj primeren tovariš Lojze.«

»Res je«, so vsi hkrati odgovorili. »Lojze naj bo sekretar, ker je najbolj razgledan. Nas bo znal najbolj voditi, ker bo najbolje vedel, kaj je treba delati.«

Lojze je pristal, da prevzame funkcijo sekretarja. Pri tem je pripomnil: »Delo, ki je pred nami, itak ne bom izvrševal sam kot sekretar, temveč ga bomo morali skupno reševati.« Brez dvoma, so se vsi hkrati oglasili. »Delali bomo skupno, le vodil nas boš ti in skrbel, da bo delo čimbolje potekalo.«

Sestanek je bil zaključen. Očka in Sine sta sezula čevlje, se vlegla in s sveže seno in še dolgo premišljevala in se pogovarjala, kako je potekal sestanek in kakšne tovariše sta sprejela v vrste Komunistične partije.

Po končanem sestanku so novo sprejeti člani Partije nekoliko časa stali na dvorišču in se pogovarjali o stvareh, ki so jih slišali na sestanku. »No, sedaj smo komunisti«, je med drugim rekel Lojze. »O tem, da smo sprejeti v Komunistično partijo, ne sme nihče zvedeti. Ta stvar mora ostati samo med nami. Tudi doma ne smemo nikomur povedati, kajti dokler o tem nihče ne ve, smo brez skrbi, da bi nas mogel kdo izdati. Če bi še kdo vedel razen nas, bi bili v stalnih skrbeh, da smo lahko izdani.«

Jože se je premaknil z ene noge na drugo, potem pa dejal: »Jasno nam mora biti, da o tem, da smo postali komunisti, ne sme zvedeti nihče. Če nihče ne bo zvedel, ne smemo imeti strahu, da bi nas mogel kdo izdati.«

Pepe je usmeril pogovor in dejal: »Dobro ti bilo, da bi se pogovorili, kdaj bomo imeli sestanek in kaj bomo na njih razpravljali.«

Lojze mu je odvrnil: »Danes ne moremo predvideti, kdaj bodo ti sestanki, niti ne moremo povedati, kaj bomo obravnavali. Mislim pa, da nas bodo to tovariši že naučili, saj je to njihova dol-

žnost in naš skupen interes, da nam pomagajo.«

»Za danes je najboljšo, da gremo spat«, je rekel Jože. »Se bomo pa drugi kaj več o tem pogovorili.« »Res je«, so mu odvrnili, se poslovili in se razšli.

Ko se je Pepe vlegel v posteljo, ni mogel dolgo zaspati. Čudne misli so mu rojile po glavi. Misli si je: »Sedaj sem komunist. Kaj bi rekli ljudje, ko bi to vedeli? Komunist mora biti brezbožnik, ne sme verovati v boga. Jaz še nisem s temi stvarmi na čistem. Ne vem, ali je bog ali ga ni. Če rečem ljudem, da ni boga, me bodo smatrali za najslabšega človeka na svetu. Duhovščina je vedno govorila, da mora vsak pošten človek prezirati komunisto, zato ker je komunist človek brez srca, surovež, morilec itd.« Zdelo se mu je, da sliši neki notranji glas, ki mu je dejal: »Ti nisi tak, nisi brez srca, nisi surovež, nisi morilec.« Vprašal se je: »Torej če nisem takšen, ali sem potem lahko komunist? Ali me bodo komunisti lahko imeli v svojih vrstah?«

Prijel se je za glavo in dejal: »Neumen sem, ko dopustim, da mi rojijo po glavi take neumne misli. Saj je vendar tovariš na sestanku rekel, da vse naše dosedanje delo dokazuje, da spadamo v vrste Komunistične partije. V dosedanjem delu pa nisimo nekaj takega vršili, kar bi ne bilo vredno poštenega človeka. Take misli morajo proč od mene, ostati hočem pošten, saj je tudi tovariš govoril, da mora biti komunist pošten človek, da ima ugled pri ljudeh. Kajti z ugledom bo lahko pridobil ljudi in jih povedel za seboj. Kar pa zadeva vero, bom še videl. Sedaj je bolje, da si s tem ne belim glave. Če mi bo kdo dokazal, da ni boga, mu bom rad verjel. Mi-

slim pa, da bom moral o vsem tem več razmišljati.« V tem času so mu od utrujenosti trepalnice zakrile oči in kmalu je sladko zaspal.

VI.

Jesenski dnevi so zelo hitro potekali. Vsak dan je postajalo hladneje. Kazalo je, kot da ni več daleč čas, ko bodo hribi odeti z belo odejo. Nekaj dni je močno deževalo, zaradi česar se je ozračje zelo ohladilo. Kmetje so s polja pošpravljali zadnje pridelke. Ptice so se zbirale v jatah in odhajale v tople kraje. Listje je spreminjalo barvo in počasi začelo odpadati. Kazalo je, kot bi se vsa narava pripravljala na dolgo zimsko spanje.

Partizanske edinice so se pripravljale na veliko akcijo, ki naj bi opozorila okupatorje, da niso zaželeni na slovenski zemlji. Slovensko ljudstvo jih bo z enotno akcijo nagnalo, ker hoče biti na svoji zemlji svoj gospodar. Lojze je dobil obvestilo, da mora partijska organizacija iz Ravnika pripraviti večje število ročnih bomb in jih dostaviti na dogovorjeno mesto, ker jih partizani nujno potrebujejo. Partizanska edinica se je takrat nahajala v gozdu »Smrekovec« med Bloško planoto in Loško dolino. S tem obvestilom je prišel Lojze k Jožetu in Pepetu, da bi se dogovorili, kdaj in kako bodo te bombe odnesli.

Ko je Lojze povedal, da je dobil obvestilo, da partizani potrebujejo večjo količino bomb, je Pepe začudeno pogledal in zaskrbjeno vprašal: »Kje pa jih bomo dobili?«

Lojze je vprašal: »Kje pa?«

Lojze mu je odvrnil: »Jaz imam shranjene, pa nisem hotel tega nikomur povedati.«

Lojze je res imel večjo količino bomb, shranjenih v gozdu. Preskrbel si jih je ob razsulu stare Jugoslavije. Ob kapitulaciji stare Jugoslavije je zvesto upošteval parole:

»Skrijte orožje, ker ga bomo potrebovali!«

Se nadaljuje

Nadaljevanje

DELAVCI IN NAMEŠČENCI, NJIH DELO IN DOM

Delavci so v Velenju najprej delali dvanajst ur na dan. Kakor v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe so tudi tu polagoma uvedli osemurni delovnik s tremi izmenami. V rudniku je bilo sorazmerno malo pravih poklicnih rudarjev. Večino so tvorili mali kmetje in njihovi sinovi, medtem ko so pravi rudarji odhajali v tujino, zlasti v nemške

rudnike, kjer je bil zaslužek večji.

Kolikor je bilo v Velenju pravih delavcev, so deloma stanovali v rudniških hišah. Štiri take hiše, v katerih je bilo skupno 57 enosobnih delavskih stanovanj, so bile na Lilijskem gričku nad Pesjem na južni strani doline. Napram starejšim rudniškim hišam v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju so imele te prednost, da je imelo skoraj vsako stanovanje svojo kuhinjo. Večja delavska hiša je bila tudi za Lepenico nad

sedanjim Jezerom. Nekaj manjših hišic, večinoma pazniških, je bilo ob cesti nasproti nekdanjemu Pirnatu in Glinšku. Nekaj družin je bilo v hišicah, ki jih je Lapp kupil s kmetijcami. Dve pazniški stanovanji sta bili v hiši nekdanje Apatove gostilne. Ravnatelj rudnika je imel večje, inženir pa manjše stanovanje v upravnem poslopju.

Lapp je bil močna pridobitna natura in se je za rudnik bržgal, vendar je v Velenje samo prihajal. Tudi Klemensiewicz je od-

šel, ko je bila Savinjska železnica gotova. Pri rudniku je Lappa nadomeščal opolnomočeni ravnatelj. Leta 1890 se kot opolnomočenec navaja Julij Schuster, rudniški ravnatelj v Gradcu. Pri rudniku je bil tedaj kot obratovodja pooblaščen inženir Henrik Stuchlik. Leta 1895 je bil Lappov pooblaščenec Bruno Happach, rudniški ravnatelj v Velenju, leta 1900 Ivan Kosmač, odgovorni obratovodja in rudniški inspektor. Leta 1905 (ko je že bila Zabukovica priključena) je bila centralna pisarna v Gradcu in jo je vodil Jožef Anders, v Velenju pa je še vedno bil Ivan Kosmač kot pooblaščenec in odgovorni obratovodja. Leta 1910 je bilo v Gradcu centralno ravnateljstvo in ga je vodil Julij Schuster, v Velenju pa je bil Rudolf Wolf kot opolnomočenec in odgovorni obratovodja.

Drugi tehnični nameščenci so bili: ing. Jožef Hovalek (1895), Henrik Flatschat (leta 1900 kot jamomerec, leta 1905 kot rudniški upravnik), Albert Schanda (leta 1910 kot jamomerec). Kot upravne nameščence navajajo: Ivan (Nadaljevanje na zadnji strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Šinkovec in Ignacij Detella (1895), Ivan Zingler, Franc Patta in Jožef Weber (1910), Franc Patta, Jože Vehovec, Rudolf Vehovec in Leon Weingartner (1905), Ivan Zingler, Franc Novak in Franc Zingler (1910).

Leta 1895 je bil pri rudniku prvi višji paznik (Anton Rebol), nadzornikov je bilo 7 in delavcev 469; leta 1900 je imel rudnik 2 jamska paznika, 1 dnevnega nadzornika in 116 delavcev; leta 1905 — 1 višjega paznika, 3 paznike, 1 strojnika in 287 delavcev.

Leta 1910 — 8 jamskih paznikov, 1 dnevnega nadzornika in 387 delavcev.

Jamska proizvodnja je znana za leto 1913. Tedaj je znašala 1.386.670 meterskih centov (to je 138.607 ton). Proizvodni stroški za cent so bili tedaj 0.49 K, prodajna cena je znašala 0.52 K, tako da je bil dobiček pri centu 0.03 K (bilo je v času stebričnega

odkopavanja z varnostnimi stebri, ko je bil rudnik zopet aktiven).

Leta 1914, ob prodaji rudnika erarju je bil ravnatelj Fric Waldhauser. Po prevzemu je ostal še nekaj časa v Velenju kot svetovalec novemu ravnatelju Francu Wiestahlu. Novi gospodarji so namreč rudnik takoj hoteli dvigniti. Zeleni so, da popolnoma potlačijo ogenj v vzhodnem polju in začno delati tudi tam. Rudniški inženir je bil tedaj mladi Franc Neubacher, ki je nato šel za upravnika v Zabukovico. Ob koncu svetovne vojne je bil upravnik rudnika Čeh Randa, sorodnik znanega pravnega strokovnjaka in avstrijskega justičnega ministra Rande. Po končani vojni je Randa odšel v svojo ožjo domovino.

Drugi vodilni uslužbenci, ki so večinoma ostali še nadalje na svojem mestu, so bili: Jaroslav Spička — šihtni mojster, Ignacij

Steinbacher — vodja delavnice, Avgust Steinbach — strojni nadzornik, Jožef Kovač — prometni mojster, Anton Hudales — dnevni nadzornik, Ivan Wassner — nakladalni nadzornik, Peter Korman — nakupovalec lesa, Avgust Herden — denarni in materialni računovodja, Franc Zingler — odposiljalca, Aleksander Krauss, Franc Šterbenk, Ivan Strahovnik in Franc Kovač — pazniki, Ivan Lipnikar, Matija Kassnik, Jožef Surc in Jožef Hammer — višji kopači, Tomaž in Franc Wanke — nameščenca v rudniški trgovini.

Nameščenci so bili izza leta 1907 za starost zavarovani pri Deželni zavarovalnici. Nekateri med njimi, zlasti tisti, ki so imeli poduradniški čin (vsi pazniki in slični), pa so bili člani bratovske skladnice, ki je imela provizijsko (penzijsko) in bolniško blagajno.

Prva je bila pasivna, zato so prispevke dvignili, druga je pa

bila nekoliko aktivna. Vodja blagajne je bil ravnatelj rudnika. Velenjska bratovska skladnica je bila v sestavi splošne bratovske skladnice za Spodnjo Stajersko.

Po zgledu drugih rudnikov je Lapp pri podjetju ustanovil trgovino in gostilno (1891). Ko si je pridobil še Apatovo, je imel kar dve gostilni.

Kupna pogodba med Lappovi in erarjem je bila sklenjena z datumom 30. junija in 15. julija 1914. Za prevzem rudnika je bil veljaven datum 1. julij. Novi gospodarji so imeli večje načrte, vendar jih niso izvršili. Izbruh vojne je to preprečil. Delavci so sicer ostali v rudniku, vendar so vojno težko prenašali. Podredili so jih vojaški disciplini. Dejstvo, da so bili večinoma s kmetov ali da so vsaj živeli v kmečki okolici, jim je kolikor toliko olajšalo skrb za prehrano. Se nadaljuje

Personalne vesti

V DECEMBRU 1962 IN V JANUARJU 1963 SO BILI SPREJETI V STALEŽ PRI RLV NASLEDNJI:

V jamo:

Beričič Franc, nakladalec premoga; Brunšek Edvard, polkvalificiran kopač; Dušič Anton, polkvalificiran kopač; Gutman Jože, nakladalec premoga; Hriberšek Alojz, nakladalec premoga; Jeseničnik Franc, nakladalec premoga; Janžovnik Anton, kvalificiran strugar — jamska mehanizacija; Kušer Leopold, nakladalec premoga; Koprivnjak Stefan, nakladalec premoga; Kolšek Franc, nakladalec premoga; Pisanec Stanko, nakladalec premoga; Rotovnik Stanko, kvalificiran kopač; Strmičnik Ivan, nakladalec premoga; Jan Franc, kvalificiran kopač; Pustinek Ivan, kvalificiran električar — jamska mehanizacija; Ramšak Rudolf, kvalificiran ključavničar — jamska mehanizacija; Skledar Franc, kvalificiran kopač; Šabanovič Smajo, kvalificiran kopač; Svarc Anton, kvalificiran ključavničar in Založnik Karel, nakladalec premoga.

Na zunanji obrat:

Dravšnik Jakob, kvalificiran mizar; Miklavžina Miha, kvalificiran mizar; Mohorko Matevž, nekvalificiran delavec in Jelen Alojz, kvalificiran mizar.

Na elektro strojni obrat:

Koštomaj Maks, kvalificiran klepar; Melanšek Stanko, kvalificiran tapetnik; Letonje Mihael, strojni tehnik in Petek Radomir, kvalificiran vodni instalater.

V klasirnico:

Pečecnik Jože, nekvalificiran delavec; Brišnik Franc, nekvalificiran delavec; Petek Ivan, kvalificiran ključavničar in Tratnik Anton, nekvalificiran delavec.

V IRS:

Uranjek Karel, kvalificiran kopač in Čanč Elizabeta, uslužbenka.

V jamsko pisarno:

Novak Anica, uslužbenka in Oštir Ana, uslužbenka.

Na direkcijo:

Končan Valtruda, uslužbenka komerc. oddelka in ing. Jamnišek Branko, geodet.

V DECEMBRU 1962 IN JANUARJU 1963 SO ODSLI IZ PODJETJA:

Antončič Franc, sporazumno; Butorac Ivan, sporazumno; Breznik Miroslav, sporazumno; Biričič Franc, na poizkušnji; Čanček Martin, samovoljno; Dorn Franc, na lastno željo; Dolenc Anton, na lastno željo; Fric Franc, samovoljno; Flis Oto, samovoljno; Gogič Sead, samovoljno; Janček Ignac, pogodbeno; Jamnik Karel, samovoljno; Petek Ivan, poizkušnja; Pustinek Ivan, disciplinsko odpuščen; Retar Franc, samovoljno; Tomljenović Peter, pogodbeno; Vončina Anton, samovoljno; Brajnik Martin, pre-kvalifikacija; Hočevar Franc, sporazumno; Avberšek Marija, samovoljno in Mutvar Ivan, samovoljno.

V pokoj so odšli:

France Jožica, invalidsko upokojena, Grabner Marija in Legner Miha.

NEUPRAVIČENO SO MANJKALI NA DELU V DECEMBRU 1962

90. etaža:

Mrzlak Ivan, 2 dni; Čižmek Leon, 1 dan; Kotnik Jože, 1 dan; Perčič Franc, 2 dni; Jug Viktor, 1 dan; Konec Stane, 1 dan; Kod-

rič Mihael, 1 dan; Tovorljan Šaban, 1 dan; Fric Franc, 1 dan; Požun Ivan, 1 dan in Bobnjar Franc, 1 dan.

91. etaža:

Bračič Jože, 3 dni; Retar Franc, 2 dni; Vončina Anton, 5 dni; Povh Jože, 1 dan; Viher Alojz, 2 dni; Avbreht Jože, 1 dan in Cernič Rudi, 1 dan.

Glavni prevoz:

Irišič Jože, 2 dni.

100 in 101. etaža:

Flis Oto, 1 dan; Ogrinec Ivan, 1 dan; Kropelj Ivan, 1 dan; Hleb Edo, 1 dan; Zidarn Franc, 1 dan; Stager Andrej, 1 dan; Trupkovič Franc, 1 dan; Kolar Franc, 1 dan; Banovšek Adolf, 1 dan in Hric Pavel, 1 dan.

Jamska mehanizacija:

Miloradović Miodrag, 1 dan; Gogič Sead, 4 dni; Klavčič Ivan, 1 dan; Lemež Alojz, 1 dan; Borovnik Alojz, 1 dan; Friškovec Jože, 1 dan in Čanček Martin, 6 dni.

ZA ŠALO!

SIGUREN JE!

France ima zelo bolno ženo, pa ga Ivan vpraša:

»France ali se kaj bojiš za ženo?«

Ivan: »Zakaj bi se pa bal? Puraš nimam pri hiši, sama je pa kar v postelji in nikamor ne more!«

ZAMENJAN PLAŠČ!

V ponedeljek dne 7. januarja 1963 so mi v zdravstvenem domu Velenje, v čakalnici fizioterapije, zamenjali zimski plašč, in sicer v času, ko sem bil na obsevanju, med 12. in 15. uro. Prosim tistega, ki ga je zamenjal, naj ga vrne na spodnji naslov, kjer bo dobil tudi svojega nazaj:

Anclin Ivan
(Grad Turn)
Hrastovec 1, Velenje

Obvestilo interesentom za letovanje v Fiesi

V tem mesecu bo naš centralni delavski svet sprejel več samoupravnih aktov med drugimi tudi Pravilnik o dotaciji počitniškemu domu za znižanje cen pensionskih storitev za člane kolektiva in njihove ožje svojce. Ta pravilnik bo določal pogoje za pridobitev pravice do regresirane letovanja in načinu prijaviteljstva. V osnutku pravilnika je določilo, da se bodo prijave sprejemale samo do 20. aprila in da po tem datumu nihče ne bo mogel več zahtevati letovanje v počitniškem domu v Fiesi po regresiranih cenah.

V prihodnji številki »Rudarja« bomo objavili: kdaj in kje se bodo pričele sprejemati prijave za letovanje in ostale pogoje, ki bodo določeni z novim pravilnikom.

SEZNANJAMO VAS!

V prejšnjem tednu so bili zaključni izpiti za pomočnike kopačev. S tem smo pridobili spet preko 100 strokovno usposobljenih rudarjev za dela pomočnika kopača.

»MIKLOVA ZALA«

V Velenju je bila že tretjič uprizorjena opereta Frana Žižka »Miklova Zala«. Predstava je v celoti uspela. Če vas zanima, vam lahko postrežemo s podatkom, da si je opereto ogledalo preko 1100 Velenjčanov. To je pa že res kar lepa številka, ali ne!

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehnični urednik Pavla Zargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Smajs — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje — Cena 20 din